

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Г. М. Гаряєва

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРАВАМИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ТА ЇХ ЗАХИСТ**

Навчально-методичний посібник

для студентів денної та заочної форм навчання
за фахом «Інтелектуальна власність»

Харків 2015

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

А.М. Гаряєва

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРАВАМИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ТА ЇХ ЗАХИСТ**

Навчально-методичний посібник
для студентів денної та заочної форм навчання
за фахом «Інтелектуальна власність»

Затверджено
редакційно-видавничою
радою університету,
протокол №2 від 24.06.2015р.

Харків 2015
НТУ «ХПІ»
2015

УДК 347.77/.78(075)
ББК 67.404.3 я7
Г21

Рецензенти:

І.С. Яковець, д. ю. н., Науково-дослідний інститут вивчення проблем
злочинності імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України;

Ю.І. Панфілов, к. психол. н., доц., Національний технічний університет «ХП»

Гаряєва Г. М.

Г 21 Розпорядження правами інтелектуальної власності та їх захист: навч.-
метод. посіб. / Гаряєва Г.М. – Х. : НТУ «ХП», 2015. – 146с.

ISBN

У навчально-методичному посібнику розглянуто необхідний для студентів матеріал, що включає в себе теоретичний матеріал для підготовки семінарських занять, плани семінарських занять, питання для самостійної роботи, термінологічний словник основних понять курсу, тематику рефератів, завдання для контрольних робіт, додатки містять витяг з Цивільного кодексу України та таблиці з нормативно-правовими актами, що регулюють питання пов'язані з охороною авторського права і суміжних прав, охороною прав на об'єкти промислової власності, міжнародні конвенції, угоди та договори. Особливу увагу приділено процедурам отримання правової охорони об'єктів інтелектуальної власності та їх захисту від правопорушень.

Призначено для студентів денної та заочної форм навчання за фахом «Інтелектуальна власність».

Бібліогр. 24

УДК 347.77/.78(075)

ББК 67.404.3я7

ISBN

© Г. М. Гаряєва 2015 р

ВСТУП

Сучасна концепція вищої освіти в Україні виходить з того, що майбутній спеціаліст в тій чи іншій сфері знань обов'язково повинен мати високий рівень знань з правового регулювання суспільних відносин, особливо якщо йдеться про спеціаліста в економічній галузі, значною мірою побудованою на правових засадах. Спеціальність «інтелектуальна власність» належить саме до таких, які неможливі без суттєвого вивчення значної кількості спеціальних нормативно-правових актів, що регулюють цей напрямок діяльності та об'єднуються в спеціальну навчальну дисципліну з аналогічною назвою.

Високі знання в спеціальній області права допоможуть майбутньому фахівцю захистити не тільки свої особисті інтереси, але й права колективу чи підприємства або ж і держави в цілому.

Вивчення даного курсу побудовано на останніх досягненнях юридичної науки в області теорії права, підприємницького права, цивільного права та його підрозділу – права інтелектуальної власності.

Дисципліна «Розпорядження правами інтелектуальної власності та їх захист» як самостійна правова дисципліна розглядає найважливіші питання практичного застосування права інтелектуальної власності України в галузі його використання в вигляді товару, який має високу ціну.

Тема 1. Суб'єкти права інтелектуальної власності

1. Загальні та спеціальні положення правосуб'єктності в праві інтелектуальної власності.
2. Суб'єкти права інтелектуальної власності: основні похідні, публічного права та приватного права:
3. Первинні суб'єкти: автори, співавтори.
4. Похідні: працедавці, правонаступники, ліцензіати, попередні користувачі.
5. Спеціалісти: патентознавці, повірені у справах інтелектуальної власності.

При вивченні цієї теми студенти повинні визначити загальні та спеціальні положення правосуб'єктності в праві інтелектуальної власності. Особливу увагу слід звернути на суб'єктів права інтелектуальної власності. На семінарському занятті необхідно розглянути суб'єктів основних похідних, публічного права та приватного права. Слід ретельно розглянути первинних суб'єктів: авторів, співавторів. Студенти повинні дати характеристику наступним суб'єктам похідним: працедавці, правонаступники, ліцензіати, попередні користувачі, та спеціалістам: патентознавці, повірені у справах інтелектуальної власності.

Проблемні питання:

1. Порівняйте суб'єктів авторського і патентного права.
2. Проаналізуйте права автора службового винаходу.
3. Обґрунтувати права автора – малолітньої особи.

Завдання для самостійної роботи:

1. Складіть порівняльну таблицю загальних та спеціальних вимог правосуб'єктності.
2. Розробить проект договору про співавторство.

Ключові поняття теми:

- працедавці;
- попередні користувачі;
- правонаступники;
- патентні повірені;
- ліцензіати;
- патентознавці.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняттю «право інтелектуальної власності».
2. Дайте визначення поняттю «суб'єкти права інтелектуальної власності».
3. Як працюють інститути права інтелектуальної власності?
4. Назвіть джерела правового регулювання права інтелектуальної власності.
5. Конституція України – основне джерело права інтелектуальної власності.
6. Цивільний кодекс України як джерело регулювання права інтелектуальної власності.
7. Опишіть законодавство України про інтелектуальну власність України.

Тема 2. Оцінка об'єктів інтелектуальної власності як товару

1. Майнові права як товар. Товарні властивості.
2. Момент перетворення об'єкта інтелектуальної власності в товар.
3. Засоби перетворення об'єкта інтелектуальної власності в товар.
4. Охороноздатність як товарна якість. Оборотоzдатність як товарна якість.

Семінарське заняття повинно начатися з визначення поняття майнові права як товар. Товарні властивості. Слід зупинитися на моменті перетворення об'єкта інтелектуальної власності в товар. Для повного освоєння цієї теми необхідно визначити засоби перетворення об'єкта інтелектуальної власності в

товар. Студентам при підготовці до семінару необхідно вміти розрізняти охороноздатність як товарну якість та оборотоздатність як товарна якість.

Питання для самостійної роботи:

1. Види об'єктів інтелектуальної власності.
2. Особливості товарного знаку як товару, в цивільному обігу.
3. Характеристика нових сортів рослин, їх властивості і застосування у комерційної діяльності.

Ключові поняття теми:

- майнові права;
- товарні властивості;
- об'єкти інтелектуальної власності;
- критерії охороноздатності;
- оборотоздатність.

Питання для самоконтролю:

1. За яких умов надається правова охорона винаходам, корисним моделям, промисловим зразкам?
2. Як визначається обсяг правової охорони винаходів і корисних моделей?
3. Чи діє правова охорона сортів рослин?
4. Чи охороняється корисна модель?
5. Коли була запроваджена правова охорона рослин?
6. Момент перетворення об'єкта інтелектуальної власності в товар.
7. Засоби перетворення об'єкта інтелектуальної власності в товар.
8. Охороноздатність як товарна якість.
9. Оборотоздатність як товарна якість.

Тема 3. Право інтелектуальної власності як товар

1. Оцінка та оплата об'єктів інтелектуальної власності.
2. Портфельна оцінка об'єкта інтелектуальної власності.
3. Паушальні платежі. Роялті

Студентам при підготовці до семінару необхідно вміти розрізняти оцінку та оплату об'єктів інтелектуальної власності. Для повного освоєння цієї теми необхідно визначити поняття портфельна оцінка об'єкта інтелектуальної власності. Окремо слід зупинитися на паушальних платежах та роялті.

Питання для самостійної роботи:

1. Поняття винагороди, прибутку при використанні об'єкта інтелектуальної власності.
2. Державне мито: поняття, розмір, як обов'язкова умова отримання державної реєстрації об'єктів.

Ключові поняття теми:

- роялті;
- оцінка об'єктів інтелектуальної власності;
- паушальні платежі;
- портфельна оцінка;
- ліцензійні платежі.

Запитання для самоконтролю:

1. Оцінка та оплата об'єктів інтелектуальної власності.
2. Портфельна оцінка об'єкта інтелектуальної власності.
3. Види ліцензійних платежів. Паушальні платежі. Роялті.

Тема 4. Загальна характеристика об'єктів інтелектуальної власності

1. Права власників охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності
2. Обмеження прав користування правовласника.
3. Вільне некомерційне використання об'єкта інтелектуальної власності.
4. Вільне комерційне використання об'єкта інтелектуальної власності.

Семінарське заняття повинно початися з визначення права власників охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності. Особливої уваги при підготовці до занять потребує обмеження прав користування правовласника. Окремого обговорення потребує вільне некомерційне використання об'єкта інтелектуальної власності та вільне комерційне використання об'єкта інтелектуальної

Питання для самостійної роботи:

1. Поняття використання об'єкта інтелектуальної власності.
2. Обов'язки власника охоронного документа.
3. Застосування об'єктів інтелектуальної власності у науковій діяльності.

Ключові поняття теми:

- власник охоронного документа;
- обсяг прав, що передаються;
- право післякористування;
- право попереднього користування.

Тема 5. Торгівельна марка

1. Торгівельна марка як об'єкт інтелектуальної власності.
2. Ознаки торговельної марки.
3. Реєстрація торговельної марки для товарів та послуг

Семінарське заняття повинно початися з визначення загального поняття торгівельна марка як об'єкт інтелектуальної власності. Слід ретельно розглянути ознаки торгівельної марки. Особливої уваги при підготовці до заняття потребує питання реєстрації торгівельної марки для товарів та послуг.

Питання для самостійної роботи:

1. Порядок отримання свідоцтва на торгівельну марку.
2. Порядок припинення свідоцтва на торгівельну марку.
3. Знак для товарів та послуг як об'єкт інтелектуальної власності.
4. Ознаки знака для товарів та послуг.

Проблемні питання:

1. Співвідношення поняття торгівельної марки і товарного знаку.
2. Застосування торгівельної марки і промислового зразка у комерційної діяльності.
3. Реєстрація знаків для товарів та послуг

Ключові поняття теми:

1. Словесні знаки
2. Зображувальні знаки
3. Об'ємні товарні знаки
4. Знаки обслуговування
5. Колективні товарні знаки

Тема 6. Використання вказівки походження товару. Знак походження товару

1. Поняття та види вказівки походження товару.
2. Права, які надаються у зв'язку з реєстрацією кваліфікаційної вказівки походження товару
3. Обов'язки та обмеження прав власника зареєстрованої кваліфікаційної вказівки походження товару.

При вивченні цієї теми студенти повинні визначити поняття та види вказівки походження товару. Особливу увагу слід звернути на права, які надаються у зв'язку з реєстрацією кваліфікаційної вказівки походження товару. Слід ретельно розглянути обов'язки та обмеження прав власника зареєстрованої кваліфікаційної вказівки походження товару.

Проблемні питання:

1. Характеристика простої вказівки походження товару.
2. Види кваліфікаційної вказівки походження товару.
3. Перелік документів необхідних для реєстрації вказівки походження товару.
4. Надання правової охорони кваліфікаційної вказівки походження товару

Ключові поняття теми:

- походження товарів;
- права автора

Питання для самостійної роботи:

1. Знак походження товару
2. Ознаки знаку походження товару.
3. Реєстрація знаків походження товарів.

Тема 7. Ліцензійні договори

1. Класифікація ліцензійних договорів.
2. Види ліцензійних договорів.
3. Виключні та невиключні ліцензії.
4. Локальні, темпоральні та евентуальні умови договорів.
5. Патентні та безпатентні договори.

Для повного освоєння цієї теми необхідно надати класифікацію ліцензійних договорів. Особливої уваги при підготовці до заняття потребує види ліцензійних договорів. Слід ретельно розглянути специфіку виключної та невиключної ліцензії. Локальні, темпоральні та евентуальні умови договорів. Патентні та безпатентні договори.

Питання для самостійної роботи:

1. Загальна характеристика цивільно-правових договорів: а) поняття; б) види.
2. Умови цивільно-правових договорів.
3. Стадії підписання ліцензійного договору.

Ключові поняття теми:

- Ліцензія;
- Види ліцензійних платежів;
- Ліцензіар.

Проблемні питання:

1. Порівняйте обсяг прав з виключної та невиключної ліцензії.
2. Авторські ліцензійні договори: поняття, характеристика та види.

Тема 8. Юридична техніка складання ліцензійного договору.

1. Характеристика сторін за ліцензійними договорами.
2. Особливості преамбули та предмету ліцензійних договорів.
3. Права та обов'язки сторін за ліцензійними договорами
4. Відповідальність сторін за ліцензійними договорами.

При вивченні теми студенти повинні дати характеристику сторін за ліцензійними договорами. При підготовці до семінарського заняття необхідно розглянути особливості преамбули та предмету ліцензійних договорів. Необхідно визначити права та обов'язки сторін за ліцензійними договорами.

Ще одним питанням, на яке слід звернути увагу, є відповідальність сторін за ліцензійними договорами.

Питання для самостійної роботи:

1. Права та обов'язки ліцензіату.
2. Права та обов'язки ліцензіару.
3. Порядок державної реєстрації ліцензійного договору.
4. Укладення ліцензійних договорів.
5. Ліцензійна договори.
6. Загальні вимоги до ліцензійних договорів.
7. Реквізити та преамбула договору.
8. Предмет договору.

Ключові поняття теми:

- Ліцензійний договір;
- Ліцензіат;
- Ліцензіар;
- Виключна ліцензія;
- Невиключна ліцензія;
- Примусова ліцензія;

Проблемні питання:

1. Порівняйте договори на використання об'єктів промислової власності з:
 - авторськими договорами;
 - договорами у сфері суміжних прав;
 - договорами у сфері науково-технічної діяльності.

Тема 9. Ноу-хау та інжиніринг як об'єкти інтелектуальної власності

1. Поняття та ознаки ноу-хау.
2. Засоби передачі ноу-хау.
3. Поняття інжинірингу.
4. Зміст угоди на консультативний інжиніринг.

Для повного освоєння цієї теми необхідно визначити поняття та ознаки ноу-хау. Окремої уваги потребує питання засобів передачі ноу-хау. Майбутні фахівці повинні знати поняття інжинірингу. Студентам при підготовці до семінару необхідно знати зміст угоди на консультативний інжиніринг.

Питання для самостійної роботи:

1. Характеристика інжинірингу.
2. Поняття та ознаки ноу-хау.
3. Засоби передачі ноу-хау.
4. Поняття інжинірингу.
5. Особливості ноу-хау як об'єкту інтелектуальної власності

Ключові поняття теми:

- Ноу-хау;
- Інжиніринг.

Проблемні питання:

1. Особливості ноу-хау як об'єкту інтелектуальної власності.
2. Ноу-хау та інжиніринг як об'єкти інтелектуальної власності.
3. Чи існує в Україні спеціальне законодавство, яке регулює правовідносини у зв'язку з секретами виробництва?
4. Як Ви уявляєте собі правову базу регулювання в Україні відносин щодо секретів виробництва?

5. Що розуміла під «ноу-хау» Інструкція Держкомвинаходів СРСР від 26 січня 1976р.?

6. Що розуміє кримінальне законодавство України під «промисловим шпигунством» та яка відповідальність передбачена за це?

7. Чим ноу-хау відрізняється від шоу-хау?

Тема 10. Франчайзинг

1. Поняття франчайзинга та його види.

2. Моделі та методи франчайзинга.

3. Зміст угоди на франчайзинг.

При підготовці до цього семінару слід визначити поняття франчайзинга та його види. Відповідь на питання семінарського заняття не буде повною без розгляду моделі та методів франчайзинга. Окремого аналізу потребує зміст угоди на франчайзинг.

Питання для самостійної роботи:

1. Еволюція франчайзингу у цивільному праві.
2. Характеристика сторін за договором франчайзингу.
3. Обов'язкові умови франчайзингу.

Ключові поняття теми:

- Франчайзинг;
- Виробнича франчиза;
- Дистриб'юторська франчиза;
- Лацюнговоподібна франчиза;
- Франчизний контракт.

Проблемні питання:

1. Франчиза як інструмент репресії в руках франчизіарів.
2. Наведить приклади трьох видів франчизи.

3. Наскільки франшиза обмежує франчизіата у здійсненні ним підприємницької діяльності за власним роздумом?

4. Як у Європейському Співтоваристві суміщають франшизу з економічною конкуренцією?

5. Як Ви вважаєте в Україні франшиза-все ще терра інкогніто?

Тема 11. Договір купівлі-продажу об'єктів інтелектуальної власності

1. Поняття та види договору купівлі-продажу об'єктів інтелектуальної власності.

2. Особливості договору купівлі-продажу об'єктів інтелектуальної власності.

3. Умови договору купівлі-продажу об'єктів інтелектуальної власності.

Для повного освоєння цієї теми необхідно визначити поняття та види договору купівлі-продажу об'єктів інтелектуальної власності. Студентам при підготовці до семінару необхідно знати особливості договору купівлі-продажу об'єктів інтелектуальної власності. Завершується розгляд цієї теми умовами договору купівлі-продажу об'єктів інтелектуальної власності.

Питання для самостійної роботи:

1. Купівля-продаж як вид цивільно-правових договорів.

2. Характеристика сторін договору купівлі-продажу об'єктів інтелектуальної власності.

3. Державна реєстрація договору купівлі-продажу об'єктів інтелектуальної власності.

Ключові поняття теми:

1. Договори у сфері інтелектуальної діяльності;

2. Умови дійсності договорів у сфері інтелектуальної діяльності;

3. Зміст договору.

Проблемні питання:

1. Складіть договір щодо продажу-купівлі повної (виняткової) або невиняткової (простої) ліцензії на використання винаходу (корисної моделі, промислового зразка).

У назві Договору, залежно від його специфіки, вказується вид ліцензії та об'єкти промвласності, які він охоплює. Для спрощення подальшого тексту вказуватиметься лише винахід, але в реальній дійсності текст може модифікуватися і стосовно корисної моделі, промислового зразка, сорту рослини, топографії інтегральної мікросхеми.

Варіант 1: варіант передбачає одноразову сплату чи поетапні платежі обумовленої сторонами суми.

Варіант 2: варіант передбачає одноразові або поетапні платежі та подальші поточні відрахування протягом терміну чинності Договору.

Тема 12. Загальна характеристика заявки на об'єкти інтелектуальної власності

1. Заявка на патент як підстава для виникнення права промислової власності.

2. Суб'єкти уповноважені на подачу заявки.

3. Зміст заявки на патент.

4. Умови реєстрації заявки та видачі патенту.

При вивченні цієї теми студенти повинні ознайомитися з порядком подання заявки на патент як підстави для виникнення права промислової власності. Студенти мають дати характеристику суб'єктам уповноваженим на подачу заявки. Окремого обговорення потребує зміст заявки на патент. Необхідно визначити умови реєстрації заявки та видачі патенту.

Питання для самостійної роботи:

1. Порядок подачі заявки на отримання патенту на новий сорт рослин.
2. Експертиза заявки на новий сорт рослин.
3. Державна реєстрація заявки на новий сорт рослини.
4. Загальна характеристика заявки на отримання охоронного документу на нові породи тварин.

Ключові поняття теми:

- Патент;
- Патентна документація;
- Заявка;
- Заявник;
- Патентування;
- Патентоздатність;
- Патентовласник;
- Патентний повірений;
- Патентна інформація;
- Патентна грамота;
- Патентна чистота.

Проблемні питання:

1. Патентування об'єктів промислової власності в іноземних державах.
2. Умови патентування об'єктів промислової власності в іноземних державах.
3. Договір на патентну кооперацію, як угода про міжнародне співробітництво у сфері патентування в кількох країнах одночасно.
4. Які підстави для заперечення Європейського патенту?
5. Наведить умови патентування об'єктів промислової власності в іноземних державах.

Тема 13. Особливості міжнародної заявки на товарний знак як підстава міжнародної охорони товарного знаку.

1. Зміст міжнародної заявки на товарний знак.
2. Суб'єкти уповноважені на подачу міжнародної заявки на товарний знак.
3. Умови реєстрації міжнародної заявки на товарний знак.

Студентам при підготовці до семінару необхідно визначити зміст міжнародної заявки на товарний знак. Окремої уваги при вивченні цієї теми необхідно надати суб'єктам уповноваженим на подачу міжнародної заявки на товарний знак. Майбутні фахівці повинні знати умови реєстрації міжнародної заявки на товарний знак.

Питання для самостійної роботи:

1. Міжнародні угоди, конвенції в галузі охорони товарного знаку.
2. Національна реєстрація торгівельної марки.
3. Права власника свідоцтва про міжнародну реєстрацію торгівельної марки.

Ключові поняття теми:

- Товарний знак;
- Заявка;
- Замовник;
- Міжнародна заявка.

Проблемні питання:

1. Зміст міжнародної заявки на товарний знак.
2. Суб'єкти уповноважені на подачу міжнародної заявки на товарний знак.
3. Умови реєстрації міжнародної заявки на товарний знак.
4. Національна заявка на знак для товарів та послуг.
5. Зміст заявки на знак для товарів та послуг.
6. Умови реєстрації заявки на знак для товарів та послуг.

Рекомендації

до написання й оформлення контрольних робіт

Контрольні роботи займають важливе місце в навчальному процесі на заочному та денному факультетах вищих навчальних закладів. Основна мета – з'ясування студентами теоретичних положень, надбання ними навичок самостійної роботи із законодавчими актами, навчальною і науковою літературою, уміння застосовувати отримані знання для рішення конкретних життєвих ситуацій.

Відповідь на поставлене питання необхідно викласти в письмовій формі, аналізуючи відносини, що становлять суть справи, визначаючи, у чому укладається порушення. Винесене рішення повинне базуватися на чинному законодавстві, опиратися на відповідні статті. Нормативні документи, навчально-методичні матеріали й інші джерела повинні бути зазначені відповідно до загальних вимог. Список джерел додається наприкінці роботи.

Контрольна робота має бути виконана в учнівському зошиті або надрукована. На кожній сторінці мають бути залишені поля для зауважень. Всі сторінки повинні бути пронумеровані. Наприкінці роботи студент мусить поставити свій підпис і дату виконання контрольної роботи.

На титульному аркуші роботи необхідно вказати найменування університету, факультету, групи, номер варіанта, своє прізвище, ім'я, по батькові.

Варіанти контрольних робіт

Контрольна робота 1

Варіант 1

1. Поняття та види ліцензійного договору.
2. Дайте визначення авторського договору.
3. Захист прав суб'єктів авторського права.

Варіант 2

1. Умови авторського договору заказу.
2. Проаналізуйте та охарактеризуйте об'єкти винаходів.
3. Охарактеризуйте способи захисту патентовласника.

Варіант 3

1. Авторський договір заказу на створення кінофільму.
2. Проаналізуйте правовий статус суб'єктів суміжного права.
3. Обґрунтуйте процес подачі позову про захист авторських прав.

Варіант 4

1. Спадкування прав на об'єкти інтелектуальної власності.
2. Визначити правовий статус перекладача.
3. Охарактеризуйте способи захисту прав суб'єктів суміжного права

Варіант 5

1. Поступка майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності.
2. Охарактеризуйте критерії патентоздатності корисної моделі.
3. Неюрисдикційні способи захисту комерційної таємниці.

Варіант 6

1. Поняття та умови договору депонування рукописи.
2. Відмінність промислового зразка від товарного знаку.
3. Форми захисту об'єктів інтелектуальної власності.

Варіант 7

1. Поняття та умови договору між співавторами.
2. Охарактеризуйте умови охороноздатності комп'ютерної програми.
3. Охарактеризуйте адміністративну відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

Варіант 8

1. Поняття та умови договору на створення об'єкта інтелектуальної власності між робітником та роботодавцем.
2. Охарактеризуйте кримінальну відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.
3. Визначити порядок отримання примусової ліцензії.

Варіант 9

1. Загальна характеристика цивільно-правових договорів на створення об'єктів інтелектуальної власності.
2. Проаналізуйте відповідальність патентних повірників.
3. Поняття та форми захисту об'єктів інтелектуальної власності.

Варіант 10

1. Поняття та умови договору про використання патенту.
2. Охарактеризуйте обов'язки та права патентних повірених.
3. Охарактеризуйте способи захисту прав суб'єктів прав на торгівельну марку.

Варіант 11

1. Поняття та умови договору виконання науково-дослідних робіт.
2. Охарактеризуйте майнові і немайнові права автора об'єкта патентного права.
3. Проаналізуйте юрисдикційну форму захисту патентних прав.

Варіант 12

1. Дайте поняття та види ліцензійної угоди.
2. Проаналізуйте порядок виявлення промислової придатності винаходу.
3. Охарактеризуйте способи захисту прав майнових та немайнових прав автору.

Варіант 13

1. Поняття та умови договору на виконання технічних робіт.
2. Дайте визначення та умови ліцензійного договору.
3. Судовий захист прав автору.

Варіант 14

1. Поняття та умови договору на створення комп'ютерної програми.
2. Майнові права виробників фонограм і виробників відеограм.
3. Охарактеризуйте неюрисдикційну форму захисту прав авторів патентовласників.

Варіант 15

1. Поняття та умови договору про колективне управління майновими правами автору.
2. Обґрунтуйте право патентовласника на використання об'єкту патентного права.
3. Охарактеризуйте юрисдикційну форму захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Контрольна робота 2

Варіант 1

1. Класифікація ліцензійних угод.
2. Загальні та спеціальні вимоги правосуб'єктності.

Варіант 2

1. Види ліцензійних угод.
2. Автори.

Варіант 3

1. Виключні та невиключні ліцензії.
2. Співавтори.

Варіант 4

1. Локальні, темпоральні та евентуальні умови угод.
2. Працедавці.

Варіант 5

1. Патентні та безпатентні угоди.
2. Попередні користувачі.

Варіант 6

1. Ліцензійна угода.
2. Правопресмники та колективні повірені.

Варіант 7

1. Загальні вимоги до ліцензійних угод.
2. Момент перетворення об'єкта інтелектуальної власності в товар.

Варіант 8

1. Реквізити та преамбула угоди.
2. Засоби перетворення об'єкта інтелектуальної власності в товар.

Варіант 9

1. Предмет угоди.
2. Охороноздатність як товарна якість.

Варіант 10

1. Зобов'язання Зобов'язання сторін.
2. Оборотоzдатність як товарна якість.

Варіант 11

1. Застереження.
2. Оцінка та оплата об'єктів інтелектуальної власності.

Варіант 12

1. Ноу-хау та інжиніринг як об'єкти інтелектуальної власності.
2. Портфельна оцінка об'єкта інтелектуальної власності.

Варіант 13

1. Поняття та ознаки ноу-хау.
2. Паушальні платежі.

Варіант 14

1. Засоби передачі ноу-хау.
2. Роялті.

Варіант 15

1. Поняття інжинірингу.
2. Обмеження прав користування правовласника.

Варіант 16

1. Зміст угоди на консультативний інжиніринг.
2. Загальні принципи вільного використання об'єктів інтелектуальної власності.

Варіант 17

1. Франчайзинг.
2. Некомерційне використання об'єктів інтелектуальної власності в галузі навчання.

Варіант 18

1. Поняття франчайзинга та його види.
2. Некомерційне використання об'єктів інтелектуальної власності в засобах масової інформації.

Варіант 19

1. Моделі та методи франчайзинга.
2. Некомерційне використання об'єктів інтелектуальної власності в загальних інтересах.

Варіант 20

1. Зміст угоди на франчайзинг.
2. Вільне комерційне використання об'єкта інтелектуальної власності при надзвичайних становищах.

Варіант 21

1. Заявка на патент як підстава для виникнення права промислової власності.
2. Вільне комерційне використання об'єкта інтелектуальної власності, що не використовується.

Варіант 22

1. Суб'єкти уповноважені на подачу заявки.
2. Вільне комерційне використання об'єкта інтелектуальної власності попереднім користувачем.

Варіант 23

1. Зміст заявки на патент.
2. Вільне комерційне використання об'єкта інтелектуальної власності в інтересах держави.

Варіант 24

1. Умови реєстрації заявки та видачі патенту.
2. Знак для товарів та послуг як об'єкт інтелектуальної власності.

Варіант 25

1. Міжнародна заявка на товарний знак як підстава міжнародної охорони товарного знаку.
2. Ознаки знака для товарів та послуг.

Варіант 26

1. Патентні дослідження та їх правове значення.
2. Ліцензії: поняття, види, значення та фірма.

Контрольні запитання

1. Загальні та спеціальні вимоги правосуб'єктності.
2. Автори.
3. Співавтори.
4. Працедавці.
5. Попередні користувачі.
6. Правопреемники та колективні повірені.
7. Момент преобразування об'єкта інтелектуальної власності в товар.
8. Засоби преобразування об'єкта інтелектуальної власності в товар.
9. Охороноздатність як товарна якість.
10. Оборотоzdатність як товарна якість.
11. Оцінка та оплата об'єктів інтелектуальної власності.
12. Портфельна оцінка об'єкта інтелектуальної власності.
13. Паушальні платежі.
14. Роялті.
15. Обмеження прав користування правовласника.
16. Загальні принципи вільного використання об'єктів інтелектуальної власності.
17. Некомерційне використання об'єктів інтелектуальної власності в галузі навчання.
18. Некомерційне використання об'єктів інтелектуальної власності в засобах масової інформації.
19. Некомерційне використання об'єктів інтелектуальної власності в загальних інтересах.
20. Вільне комерційне використання об'єкта інтелектуальної власності при надзвичайних становищах.
21. Вільне комерційне використання об'єкта інтелектуальної власності, що не використовується.
22. Вільне комерційне використання об'єкта інтелектуальної власності попереднім користувачем.

23. Вільне комерційне використання об'єкта інтелектуальної власності в інтересах держави.
24. Знак для товарів та послуг як об'єкт інтелектуальної власності.
25. Ознаки знака для товарів та послуг.
26. Реєстрація знаків для товарів та послуг.
27. Знак походження товару
28. Ознаки знаку походження товару.
29. Реєстрація знаків походження товарів.
30. Класифікація ліцензійних угод.
31. Види ліцензійних угод.
32. Виключні та невиключні ліцензії.
33. Локальні, темпоральні та евентуальні умови угод.
34. Патентні та безпатентні угоди.
35. Ліцензійна угода.
36. Загальні вимоги до ліцензійних угод.
37. Реквізити та преамбула угоди.
38. Предмет угоди.
39. Зобов'язання сторін.
40. Застереження.
41. Ноу-хау та інжиніринг як об'єкти інтелектуальної власності.
42. Поняття та ознаки ноу-хау.
43. Засоби передачі ноу-хау.
44. Поняття інжинірингу.
45. Зміст угоди на консультативний інжиніринг.
46. Франчайзинг.
47. Поняття франчайзинга та його види.
48. Моделі та методи франчайзинга.
49. Зміст угоди на франчайзинг.

Теоретичний матеріал з курсу «Розпорядження правами інтелектуальної власності та їх захист»

Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Відповідно до Цивільного кодексу України (далі-ЦКУ) майновими правами інтелектуальної власності є:

1. право на використання об'єкта права інтелектуальної власності;
2. виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності;
3. виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, в тому числі забороняти таке використання;
4. інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

Майнові права інтелектуальної власності можуть відповідно до закону бути вкладом до статутного капіталу юридичної особи, предметом договору застави та інших зобов'язань, а також використовуватися і інших цивільних відносинах (стаття 425 ЦКУ). Крім того, Господарським кодексом України передбачено, що у разі банкрутства суб'єкта господарювання право на торговельну марку оцінюється разом з іншим майном цього суб'єкта.

Особа, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності (суб'єкт права інтелектуальної власності), може використовувати цей об'єкт на власний розсуд, з додержанням при цьому прав інших осіб (стаття 426 ЦКУ).

ЦКУ встановлено, що використання об'єкта права інтелектуальної власності особою, що не має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності здійснюється лише з дозволу суб'єкта права інтелектуальної власності, крім випадків правомірного використання без такого дозволу, передбачених ЦКУ та іншим законом.

Відповідно до ЦКУ (стаття 1107) розпорядження майновими правами інтелектуальної власності здійснюється на підставі таких договорів:

1. ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності;
2. ліцензійний договір;
3. договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності;
4. договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності;
5. інший договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Зазначені договори повинні укладатися у письмовій формі, оскільки у разі недодержання письмової форми договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності такий договір є нікчемним.

Слід зазначити, що вибір відповідно договору залежить від того, який обсяг майнових прав інтелектуальної власності передбачається передати.

Виходячи з положень ЦКУ (стаття 1108) ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності- договір, за яким особа, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензіар), надає іншій особі (ліцензіату) письмове повноваження, яке надає їй право на використання цього об'єкта в певній обмеженій сфері.

Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності може бути оформлена як окремий документ або бути складовою частиною ліцензійного договору.

У випадку, коли ліцензія на використання оформлена як окремий документ, вона є одностороннім правочином, а за своєю суттю є договором приєднання (стаття 634 ЦКУ). Вважаю, якщо даний договір не є складовою частиною ліцензійного договору, він застосовується лише до правовідносин щодо використання об'єктів авторського права і суміжних прав, наприклад ліцензія на використання комп'ютерної програми.

У той же час, ліцензія на використання винаходу, корисної моделі, промислового зразка, знака для товарів і послуг (торговельної марки),

Топографії інтегральної мікросхеми є невід'ємною частиною ліцензійного договору. Так, у законах України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» термін «ліцензія є тотожним терміну «ліцензійний договір».

Що стосується такого об'єкта права інтелектуальної власності як зазначення походження товарів (географічне зазначення), то специфіка розпорядження майновими правами на такий об'єкт полягає у тому, що власник (володілець) свідоцтва про реєстрацію права на використання зареєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару не має права видавати ліцензію на його використання (стаття 17 Закону України «Про охорону прав на зазначення походження товарів»).

Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності може бути виключною, одиничною, невиключною, а також іншого виду (наприклад, повна, примусова, відкрита, патентна, безпатентна тощо), що не суперечить закону.

Виключна ліцензія видається лише одному ліцензіару і виключає можливість використання ліцензіаром об'єкта права інтелектуальної власності у сфері, що обмежена цією ліцензією, та видачі ним іншим особам ліцензій на використання цього об'єкта у зазначеній сфері.

Одинична ліцензія також видається лише одному ліцензіару і виключає можливість видачі ліцензіаром іншим особам ліцензій на використання об'єкта права інтелектуальної власності у сфері, що обмежена цією ліцензією. Разом з цим, одинична ліцензія не виключає можливості використання ліцензіаром цього об'єкта у зазначеній сфері, у чому й полягає відмінність між виключною та одиничною ліцензією.

Невиключна ліцензія не виключає можливості використання ліцензіаром об'єкта права інтелектуальної власності у сфері, що обмежена цією ліцензією,

та видачі ним іншим особам ліцензій на використання цього об'єкта у зазначеній сфері.

Слід зазначити, що до прийняття ЦКУ термін «виключна ліцензія» та «невиключна ліцензія» застосовувались лише у наказах Міністерства освіти і науки України, а саме, в інструкціях про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності та видачу ліцензії на використання відповідного об'єкта промислової власності.

У Законі України «Про авторське право і суміжні права» замість термінів «виключна ліцензія» та «невиключна ліцензія» застосовуються відповідно терміни «авторський договір про передачу виключного права на використання твору» та «авторський договір про передачу невиключного права на використання твору» (стаття 32).

За згодою ліцензіара, наданою у письмовій формі, ліцензіат може видати письмове повноваження на використання об'єкта права інтелектуальної власності іншій особі (субліцензію). При цьому слід пам'ятати, що:

1. видати субліцензію може лише власник виключної ліцензії;
2. повноваження, що випливають зі змісту субліцензії не повинні бути ширшими за обсяг прав, що міститься в основній ліцензії.

За ліцензійним договором одна сторона (ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату) дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензію) на умовах, визначених за взаємною згодою сторін з урахуванням вимог ЦКУ та іншого закону.

У випадках, передбачених ліцензійним договором, може бути укладений субліцензійний договір, за яким ліцензіат надає іншій особі (субліцензіату) субліцензію на використання об'єкта права інтелектуальної власності. У цьому разі відповідальність перед ліцензіаром за дії субліцензіата несе ліцензіат, якщо інше не встановлено ліцензійним договором.

У ліцензійному договорі визначаються вид ліцензії, сфера використання об'єкта права інтелектуальної власності (конкретні права, що надаються за договором, способи використання зазначеного об'єкта, територія та строк, на які надаються права, тощо), розмір, порядок і строки виплати за використання об'єкта права інтелектуальної власності, а також інші умови, які сторони вважають за доцільне включити у договір.

Сторони ліцензійного договору повинні вибрати вид ліцензії, яка надається ліцензіату. Якщо умова щодо виду ліцензії у договорі відсутня, то вважається, що за ліцензійним договором надається невиключна ліцензія.

Предметом ліцензійного договору не можуть бути права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, які на момент укладення договору не були чинними, наприклад, дію патенту (свідоцтва) на об'єкт промислової власності визнано недійсним або його дію припинено.

Необхідно пам'ятати, що:

1. права на використання об'єкта права інтелектуальної власності та способи його використання, які не визначені у ліцензійному договорі, вважаються такими, що не надані ліцензіату;

2. у разі відсутності в ліцензійному договорі умови про територію (область, район, місто, завод тощо) на яку поширюються надані права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, дія ліцензії поширюється на територію України;

3. в ліцензійному договорі про видання або інше відтворення твору винагорода визначається у вигляді фіксованої грошової суми, то в договорі має бути встановлений максимальний тираж твору.

Умови ліцензійного договору, які суперечать положенням ЦКУ, є нікчемними.

Ліцензійний договір укладається на строк, встановлений договором, який повинен спливати не пізніше спливу строку чинності виключного майнового

права на визначений у договорі об'єкт права інтелектуальної власності (стаття 1110 ЦКУ).

Ліцензіар може відмовитися від ліцензійного договору у разі порушення ліцензіатом встановленого договором терміну початку використання об'єкта права інтелектуальної власності. Ліцензіар або ліцензіат можуть відмовитися від ліцензійного договору у разі порушення другою стороною інших умов договору.

У разі відсутності у ліцензійному договорі умови про строк договору він вважається укладеним на строк, що залишився до спливу строку чинності виключного майнового права на визначений у договорі об'єкт права інтелектуальної власності, але не більше ніж на п'ять років. Якщо за шість місяців до спливу зазначеного п'ятирічного строку жодна із сторін не повідомить письмово другу сторону про відмову від договору, договір вважається продовженим на невизначений час. У цьому випадку кожна із сторін може в будь-який час відмовитися від договору, письмово повідомивши про це другу сторону за шість місяців до розірвання договору, якщо більший строк для повідомлення не встановлений за домовленістю сторін.

Уповноважені відомства або творчі спілки можуть затверджувати типові ліцензійні договори (стаття 1111 ЦКУ). На цей час відсутні типові ліцензійні договори, що затвердженні уповноваженими центральними органами виконавчої влади. Такі договори будуть розроблені та затверджені після приведення галузевих законів до вимог Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України та законодавства ЄС.

Ліцензійний договір може містити умови, не передбачені типовим ліцензійним договором. Умови ліцензійного договору, укладеного з творцем об'єкта права інтелектуальної власності, що погіршують його становище порівняно з становищем, передбаченим законом або типовим договором, є нікчемними і замінюються умовами, встановленими типовим договором або законом.

Стаття 1112 ЦКУ регулює правовідносини, що виникають у випадку укладання договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.

За договором про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності одна сторона (творець – письменник, художник тощо) зобов'язується створити об'єкт права інтелектуальної власності відповідно до вимог другої сторони (замовника) та в установлений строк.

Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності повинен визначати способи та умови використання цього об'єкта замовником.

Оригінал твору образотворчого мистецтва, створеного за замовленням, переходить у власність замовника. При цьому майнові права інтелектуальної власності на цей твір залишаються за його автором, якщо інше не встановлено договором (частина 3 статті 1112 ЦКУ).

Згідно зі статтею 54 Конституції України громадянам гарантується свобода літературної, наукової і технічної творчості. У зв'язку з цим, ЦКУ встановлено, що умови договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності, що обмежують право творця цього об'єкта на створення інших об'єктів, є нікчемними.

Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належить працівникові, який створив цей об'єкт, та юридичній або фізичній особі, де або у якій він працює, спільно, якщо інше не встановлено договором (частина 2 статті 429 ЦКУ).

Відповідно до статті 427 ЦКУ майнові права інтелектуальної власності можуть бути передані відповідно до закону повністю або частково іншій особі.

За договором про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності одна сторона (особа, що має виключні майнові права) передає другій стороні частково або у повному складі ці права відповідно до закону та на визначених договором умовах (стаття 1113 ЦКУ).

Закон України Про авторське право і суміжні права передбачає, що автор (чи інша особа, яка має авторське право) може передати свої майнові права, зазначені у статті 15 цього Закону, будь-якій іншій особі повністю чи частково. Передача майнових прав автора (чи іншої особи, яка має авторське право) оформляється авторським договором. Майнові права, що передаються за авторським договором, мають бути у ньому визначені. Майнові права, не зазначені в авторському договорі як відчужувані, вважаються такими, що не передані.

Укладення договору по передання виключних майнових прав інтелектуальної власності не впливає на ліцензійні договори, які були укладені раніше.

Умови договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, що погіршують становище творця відповідного об'єкта або його спадкоємців порівняно з становищем, передбаченим цим Кодексом та іншим законом, а також обмежують право творця на створення інших об'єктів, є нікчемними.

Є певні застереження щодо укладення договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, зокрема:

- якщо предметом даного договору є секретний винахід (корисна модель) такий договір укладається за погодженням із Державним експертом;
- майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування передаються іншій особі лише разом з цілісним майновим комплексом особи, якій ці права належать, або його відповідною частиною;
- законодавством України не передбачено, що майнове право на географічне зазначення можна передати.

Що стосується державної реєстрації договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності, то відповідно до статті 1114 ЦКУ ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності та

договори, визначені статтями 1109, 1112 та 1113 цього Кодексу, не підлягають обов'язковій державній реєстрації. Їх державна реєстрація здійснюється на вимогу ліцензіара або ліцензіата у порядку, встановленому законом.

Відсутність державної реєстрації не впливає на чинність прав, наданих за ліцензією або іншим договором, та інших прав на відповідний об'єкт права інтелектуальної власності, зокрема на право ліцензіата на звернення до суду за захистом свого права.

У той же час, факт передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, які відповідно до ЦКУ або іншого закону є чинним після їх державної реєстрації (права на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, топографії інтегральних мікросхем), підлягає державній реєстрації.

Слід зазначити, що реєструються не самі договори (ліцензійні договори, договори про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності), а реєструється сам факт передання виключних прав та факт видачі ліцензії.

Реєстрація таких відомостей (фактів) здійснюється з урахуванням вимог законів в сфері охорони прав інтелектуальної власності та підзаконних нормативних актів.

Так, законами у сфері правової охорони промислової власності передбачено, що сторона договору має право на інформування невизначеного кола осіб про передачу права інтелектуальної власності на об'єкт промислової власності або видачу ліцензії на його використання. Таке інформування здійснюється шляхом публікації в офіційному бюлетені відомостей в обсязі та порядку, встановлених МОН, з одночасним внесенням їх до відповідного державного реєстру.

Дії, пов'язані з поданням до Держдепартаменту відомостей про передачу права власності на об'єкт промислової власності або видачі ліцензії на його використання, можуть здійснювати: сторона договору; представник у справах

інтелектуальної власності (патентний повірений) чи інша довірена особа, які діють за дорученням сторони договору.

Якщо власником патенту (свідоцтва) є декілька осіб, то всі дії, пов'язані з передачею права власності на об'єкт промислової власності та наданням ліцензії на його використання, визначаються договором між ними, а право на підписання документів, які подаються до Держдепартаменту, може бути надане одній особі за наявності відповідної довіреності.

Якщо один або більше, але не всі, співвласники патенту (свідоцтва) на об'єкт промислової власності бажають передати своє право власності на об'єкт промислової власності на користь інших співвласників, то договір укладається між співвласниками, які передають право власності, та іншими співвласниками.

За опублікування зазначених відомостей та запропонованих стороною договору змін до відомостей про видачу ліцензій сплачуються збори.

Для публікації в офіційному бюлетені «Промислова власність» (далі – бюлетень) та внесення до реєстру (реєстрації) відомостей про передачу права власності на об'єкт промислової власності та надання дозволу (видачу ліцензії) на його використання (далі – відомості) до Держдепартаменту подають такі документи:

1. заяву про публікацію та внесення до реєстру відомостей (далі – заява) -1 прим.;
2. договір (ліцензійний договір або нотаріально засвідчений витяг з договору (ліцензійного договору) – 3 прим.;
3. документ про сплату збору за внесення до реєстру відомостей – 1 прим.;
4. довіреність, оформлену з дотриманням вимог чинного законодавства, якщо документи від імені сторони договору подає представник у справах інтелектуальної власності (патентний повірений) або інша довірена особа;
5. довіреність на ім'я представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного), оформлену з дотриманням вимог чинного законодавства, від правонаступника власника свідоцтва, якщо він є іноземною особою або

особою без громадянства, яка проживає чи має постійне місцезнаходження поза межами України (далі – іноземна особа).

Заява викладається українською мовою і стосується одного договору (ліцензійного договору).

Якщо стороною (сторонами) договору є іноземна особа (іноземні особи), то в заяві здійснюється транслітерація (передача транскрипційних знаків певної мови літерами української абетки) повного імені фізичної особи або повного офіційного найменування юридичної особи та її місцезнаходження (місця проживання). У дужках зазначені дані відтворюються мовою оригіналу.

У договорі (ліцензійному договорі) або витягу з договору (ліцензійного договору) повинні бути вказані:

Щодо договору:

- сторони договору;
- предмет договору;
- номер патенту (свідоцтва);
- назва винаходу (корисної моделі, промислового зразка);
- для торговельної марки – перелік товарів і послуг із зазначенням класів

МКТП, на які поширюється передача права власності;

- місцезнаходження (місце проживання) сторін.

Щодо ліцензійного договору:

- сторони ліцензійного договору;
- предмет ліцензійного договору;
- номер патенту (свідоцтва, міжнародної реєстрації знака);
- назва винаходу (корисної моделі);
- обсяг прав, що передаються;
- вид ліцензії (виключна, одинична або невиключна);
- строк дії ліцензійного договору;

- територія дії ліцензійного договору;
- перелік товарів і послуг із зазначенням класів МКТП, для яких передається право на використання знака (міжнародного знака);
- місцезнаходження (місце проживання) сторін.

Ліцензійний договір або виписка з ліцензійного договору повинні містити умову про те, що якість товарів і послуг, виготовлених чи наданих за ліцензійним договором, не буде нижчою від якості товарів і послуг власника свідоцтва (міжнародної реєстрації знака) і що останній здійснюватиме контроль за виконанням цієї умови.

Договір (ліцензійний договір) або витяг з договору (ліцензійного договору) подається до Держдепартаменту українською мовою. Якщо договір (ліцензійний договір) або витяг з договору (ліцензійного договору) викладений іншою мовою, то до нього додається переклад на українську мову, засвідчений нотаріально або уповноваженою особою компетентного органу.

Договір (ліцензійний договір) підписується сторонами, що його укладають. Договір (ліцензійний договір) ввід імені юридичної особи підписується особою, що має на це повноваження. Підпис складається з повного найменування посади особи, яка підписує договір (ліцензійний договір), особистого підпису, ініціалів, прізвища, дати і скріплюється печаткою.

Договір (ліцензійний договір) або витяг з договору (ліцензійного договору) засвідчуються в порядку, установленому в країні його укладення.

Відповідальність за достовірність інформації, наведеної в документах, що подаються до Держдепартаменту, несуть сторони договору (ліцензійного договору). Виправлення в документах не допускаються.

Держдепартамент має право надіслати запит про подання додаткових документів, необхідних для прийняття рішення, у разі виникнення обґрунтованих сумнівів щодо вірогідності інформації, що містять подані до

Держдепартаменту документи. У цьому разі рішення приймається в двотижневий строк від дати знаходження додаткових документів.

Відомості не можуть бути опубліковані та внесені до реєстру, якщо:

- патент (свідоцтво) визнано недійсним повністю;
- дія патенту (свідоцтва) припинена;
- зареєстровано заяву власника патенту (свідоцтва) про готовність надання будь-якій особі дозволу на використання об'єкта промислової власності, а клопотання про відкликання цієї заяви не надійшло;
- подані документи не відповідають вимогам.

У цих випадках Держдепартамент повертає документи із зазначенням мотивованих підстав їх повернення за адресою, указаною в заяві.

У відомості про видачу ліцензії на використання об'єкта промислової власності, що опубліковані та внесені до відповідного реєстру, за ініціативою сторін ліцензійного договору вносяться та публікуються зміни (далі - зміни) щодо:

- повного імені або найменування та/або адреси для листування;
- сторін ліцензійного договору;
- обсягу прав, що передаються;
- виду ліцензій;
- строку дії ліцензійного договору;
- території дії ліцензійного договору.

Для внесення змін подають такі документи:

- заяву про публікацію та внесення змін – 1 прим.;
- перелік змін – 1 прим.;
- документ про сплату збору за внесення змін.

Для внесення змін щодо повного імені або найменування сторін до заяви додається документ, що підтверджує правомірність таких змін.

Для внесення змін щодо продовження строку дії ліцензійного договору заяву подають не пізніше, ніж за два місяці до закінчення строку його дії.

Заява про публікацію та внесення змін викладається українською мовою, стосується одного ліцензійного договору та підписується сторонами ліцензійного договору або довіреною особою, що діє за дорученням сторони, за наявності довіреності, оформленої з дотриманням вимог чинного законодавства. Перелік змін підписується сторонами та має містити нову редакцію пункту (пунктів), що змінюється (змінюються).

Держдепартамент розглядає заяву про публікацію та внесення змін і додані до неї документи, приймає рішення про публікацію та внесення змін у відомості про видачу ліцензії на використання об'єкта промислової власності протягом двох місяців від дати надходження правильно оформлених документів.

Заява про публікацію та внесення змін у відомості про видачу ліцензії на використання об'єкта промислової власності не приймається до розгляду, якщо:

- патент визнано недійсним повністю;
- дія патенту припинена;
- дія ліцензійного договору закінчилася;
- подані документи не відповідають встановленим вимогам цієї інструкції.

Дія ліцензійного договору може бути достроково припинена:

- за взаємною згодою сторін;
- на підставі рішення суду;
- на підставі припинення дії деклараційного патенту на винахід у зв'язку з вдачею патенту за результатами кваліфікаційної експертизи заявки, за якою раніше було видано деклараційний патент.

Для публікації та внесення до відповідного реєстру відомостей про дострокове припинення дії ліцензійного договору за взаємною згодою сторін до Держдепартаменту подають заяву про публікацію та внесення відомостей до

відповідного реєстру у зв'язку з достроковим припиненням дії ліцензійного договору, підписану обома сторонами ліцензійного договору, в одному примірнику.

Сплата збору за внесення до відповідного державного реєстру відомостей про реєстрацію ліцензійного договору або договору по передання майнових прав на об'єкти промислової власності проводиться відповідно до Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004р. № 1716 (із змінами) (далі – Порядок).

Цей Порядок визначає строки і механізм сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, а також розміри зазначених зборів згідно з додатком.

Фізичні особи, що постійно проживають за межами України та юридичні особи з місцезнаходженням за межами України можуть сплачувати збори у гривнях, євро чи доларах США за офіційним курсом Національного банку на день сплати збору.

До суми збору не включається вартість послуг, пов'язаних з його сплатою.

У разі коли заявником (заявниками) чи власником (власниками) відповідного патенту або свідоцтва про державну реєстрацію топографії інтегральної мікросхеми є винахідник (винахідники) винаходу чи корисної моделі або автор (автори) промислового зразка чи топографії інтегральної мікросхеми, кожен збір за дії, пов'язані з охороною прав на ці об'єкти, за винятком зборів за кодами 13300, 13400, 22200, 22400, 32100 і 32300 (збори стосуються реєстрацій ліцензій та внесення змін щодо них), сплачується у розмірі 5 відсотків установленого розміру.

У разі подальшого включення до складу заявників особи, яка не є винахідником або автором, здійснюється доплата зборів, сплачених за останні три роки перед таким включенням, до повного розміру, встановленого згідно з додатком до цього Порядку.

У разі подальшого протягом п'яти років з дати державної реєстрації патенту на винахід, корисну модель, промисловий зразок або реєстрації топографії інтегральної мікросхеми включення до складу власників відповідного патенту чи свідоцтва особи, яка не є винахідником чи автором, здійснюється доплата зборів, сплачених за останні три роки перед таким включенням, до повного розміру, встановленого згідно з додатком до цього Порядку.

У разі коли заявником (заявниками) чи власником (власниками) патенту на винахід (корисну модель) є неприбуткові установи та організації, кожен збір за дії, пов'язані з охороною прав на винахід (корисну модель), за винятком зборів за кодами 13300, 13400 і 13500, сплачується у розмірі 10 відсотків установленого розміру.

Збори сплачуються на поточні рахунки уповноваженого МОН закладу експертизи, що входить до державної системи правової охорони інтелектуальної власності (далі – заклад експертизи).

Під час сплати збору у відповідному розрахунковому документі (на паперовому чи електронному носії) зазначаються:

- ім'я (найменування) платника збору;
- слово «збір»;
- вид збору (скорочено) та його код, визначені згідно з додатком до цього Порядку;
- сума збору у розмірі, встановленому згідно з додатком до цього порядку;
- номер заявки на відповідний об'єкт інтелектуальної власності, наданий закладом експертизи, або, якщо цей номер заявнику не повідомлено, - порядковий номер заявки, визначений заявником під час подання заявки. У разі коли сплата збору стосується виданого патенту чи свідоцтва, замість номера заявки зазначається номер відповідного патенту чи свідоцтва;
- у разі коли збір сплачено від імені фізичної особи, що постійно проживає за межами України, або юридичної особи з місцезнаходженням за межами України, - код його країни.

Документом про сплату збору вважається виписка з особового банківського рахунка закладу експертизи.

У разі відсутності у виписці з особового банківського рахунка зазначення номера заявки на відповідний об'єкт інтелектуальної власності документом про сплату збору є розрахунковий документ на паперовому носії (платіжне доручення, касовий чек, квитанція тощо), що міститься в матеріалах заявки та відповідає вимогам, установленим цим пунктом.

Платник має право сплатити декілька зборів шляхом оформлення одного розрахункового документа.

За дії, пов'язані з розпорядженням майновими правами промислової власності, передбачені такі збори (гривні):

- за опублікування відомостей про видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі, промислового зразка, топографії інтегральної мікросхеми, знака для товарів і послуг) чи будь-якої кількості таких ОПВ - 400 гривень. Збори: 13300, 22200, 32100, 43000;

- за опублікування змін до опублікованих відомостей про видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі, промислового зразка, топографії інтегральної мікросхеми, знака для товарів і послуг) чи будь-якої кількості таких ОПВ, зазначених у патенті (свідоцтві) – 400 гривень. Збори: 13400, 22400, 32300, 43200;

- за опублікування відомостей про передачу права власності на винахід (корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, знак для товарів і послуг) чи таких ОПВ, зазначених у патенті (свідоцтві) - 600 гривень. Збори: 13500, 22300, 332200, 43100.

При застосуванні Порядку необхідно враховувати «Роз'яснення з питань застосування Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, затвердженого постановою Кабінету

Міністрів України 23 грудня 2004р. №1716 (наказ Державного департаменту інтелектуальної власності від 03.02.2005 №9 (у редакції наказу Державного департаменту інтелектуальної власності від 13.05.08 № 72, із змінами внесеними наказом Державного департаменту інтелектуальної власності від 04.06.2008 №93)). З цими Роз'ясненнями можна ознайомитись на сайті Держдепартаменту <http://www.sdip.gov.ua/t/docman/binary/rozjas50608.doc>

Реєстрація ж договорів щодо розпорядження об'єктів авторського права (відомостей щодо їх укладення) є не обов'язковою і здійснюється за заявою суб'єкта авторського права відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001р. №1756 «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір».

Рекомендації щодо контролю за використанням об'єктів права інтелектуальної власності при проведенні гастрольних заходів.

Загальні засади організації гастрольних заходів в Україні, а також порядок справляння та використання збору за проведення гастрольних заходів визначає Закон України від 10 липня 2003 року № 1115-ІУ «Про гастрольні заходи в Україні» (далі-Закону).

Порядок організації і проведення гастрольних заходів затверджено Постановою Кабінету Міністрів від 15 січня 2004р. №35.

Згідно ст. 2 Закону під час проведення будь-яких гастрольних заходів організатори заходу несуть відповідальність за дотримання положень законодавства України про авторські і суміжні права.

Згідно Постанови КМУ №72 від 18.01.2003 р. у випадку публічного використання музичних творів під час концертних, естрадних, циркових, танцювальних та інших програм організатор виплачує авторську винагороду у вигляді відсотків, отриманих з доходів від даної програми. У разі відсутності доходів (під час проведення благодійних концертів та різних святкувань) авторська винагорода виплачується як відсоток загальної суми витрат організатора на проведення заходу.

Гастрольні заходи проводяться організаторами на підставі договорів, укладених відповідно до закону з гастролерами, власниками (уповноваженими ними органами чи особами) сценічних майданчиків та іншими підприємствами, установами та організаціями.

Координацію діяльності, пов'язаної з організацією та проведенням гастрольних заходів на відповідній території, здійснюють Міністерство культури Автономної Республіки Крим, головне управління культури і мистецтв Київської міської держадміністрації, управління культури обласних та Севастопольської міської держадміністрацій, відділи культури районних, районних у містах Києві та Севастополі держадміністрацій.

З метою забезпечення доступності для населення усіх видів послуг у сфері культури, упорядкування організації та проведення гастрольних заходів Міністерство культури Автономної Республіки Крим, головне управління культури і мистецтв Київської міської держадміністрації, управління культури обласних та Севастопольської міської держадміністрацій ведуть облік гастрольних заходів, що проводяться на відповідній території, шляхом внесення їх до банку даних гастрольних заходів (далі-орган, що веде облік). На підставі відомостей, що надаються зазначеними органами, Мінкультури формує Єдиний банк даних гастрольних заходів, що проводяться в Україні.

Організатори гастрольних заходів, гастролери, підприємства, установи та організації, залучені до організації та проведення гастрольних заходів, а також власники (уповноважені ним органи чи особи) стаціонарних майданчиків у межах своїх повноважень забезпечують дотримання вимог законодавства про культуру, авторські та суміжні права, захист прав споживачів.

Для внесення гастрольного заходу до банку даних організатор не пізніше ніж за 10 днів у разі проведення заходу, розрахованого на аудиторію до 1000 глядачів, і не пізніше ніж за місяць у разі проведення заходу, розрахованого на аудиторію більше ніж 1000 глядачів, подає відповідному органу, що веде облік, заявку на проведення гастрольного заходу, в якій зазначається адреса

(місцезнаходження) організатора гастрольного заходу, назва, час і місце його проведення.

До заяви додаються:

- копії статутних документів (для юридичних осіб) та свідоцтва про державну реєстрацію, засвідчені в установленому порядку;
- програма гастрольного заходу, з визначенням його статусу (міжнародний, всеукраїнський, обласний тощо), формату (фестиваль, концерт, вистава тощо), мови (мов), якою (якими) буде супроводжуватися захід, переліку виконавців і творів.

Орган, що веде облік, протягом 3 днів після подання заявки видає організатору свідоцтво про проведення гастрольного заходу (далі- свідоцтво) за формою, затвердженою Мінкультури. Воно є єдиним документом, що підтверджує право на його проведення, для всіх видів гастрольних заходів. Проведення гастрольних заходів без свідоцтва не дозволяється.

Свідоцтво заповнюється уповноваженою посадовою особою органу, що веде облік, засвідчується підписом керівника цього органу і скріплюється печаткою. Воно має позначену друкарським способом серію. Наприклад: м. Київ – КВ; Харківська область – ХА.

На підставі викладеного слід визначитись з пріоритетами в діяльності по контролю за використанням об'єктів права інтелектуальної власності при проведенні гастрольних заходів. Перевірки планові чи позапланові не повинні бути самоціллю. Усі ці та інші заходи мають підпорядковуватись одній меті – використання об'єктів права інтелектуальної власності при проведенні гастрольних заходів відповідно до вимог чинного Законодавства України.

Роботу слід починати з налагодження стосунків з органом, що веде облік та тісної співпраці з представниками організацій колективного управління (далі- представники ОКУ). У спілкуванні з керівниками та уповноваженими особами органу, що веде облік слід звернути увагу на відповідність процедури оформлення та видачі свідоцтва організатору гастрольного заходу з

затвердженим наказом Міністерства культури і мистецтв України від 23.03.2004р. № 155 «Порядком оформлення та видачі свідоцтва про проведення гастрольних заходів та необхідність тісної співпраці з представниками організацій колективного управління в недопущенні порушень законодавства при проведенні гастрольних заходів». Під час отримання Свідоцтва на право проведення гастрольного заходу організатору нагадується про вимогами чинного законодавства України про авторські і суміжні права.

Дуже важливим моментом є також проведення роз'яснювальної роботи серед суб'єктів господарювання – організаторів гастрольних заходів. Всі вони відомі органу, що веде облік і в достатній мірі залежать від нього. На цій підставі спільно з керівництвом органу, що веде облік, представниками ОКУ необхідно зібрати цих суб'єктів господарювання і провести роз'яснення щодо їх відповідальності за дотримання законодавства України про авторське право і суміжні права та необхідності взаємодії з представниками ОКУ відповідно до цих вимог.

Серед особливо важливих документів, які надає організатор гастрольного заходу, є програма гастрольного заходу з визначенням переліку виконавців і творів. Якраз перелік виконавців і творів є тим інструментом, з використанням якого представники ОКУ мають вирішувати з організатором гастрольного заходу питання захисту авторських і суміжних прав під час запланованого заходу.

У випадку коли організатор гастрольного заходу ігнорує виконання вимог чинного законодавства то ОКУ, як представники правовласників повинні звертатися до державного інспектора та підрозділу ДСБЕЗ МВС України з відповідною заявою щодо порушення суб'єктом господарювання авторських і суміжних прав. На підставі отриманої заяви проводиться раптова перевірка суб'єкта господарювання під час здійснення гастрольного заходу. В ході перевірки у присутності понятих та представників право власників з використанням аудіо-відео апаратури фіксуються всі виконані твори.

Складаються необхідні процесуальні документи, а носій з зафіксованими на ньому творами з супроводжувальним листом направляється до ДП УААСП для дослідження і надання офіційного підтвердження щодо назв творів, їх виконавців, відповідності виконавців і творів до заявленої програми, суб'єктів авторського права і суміжних прав і їх представників.

Чинним законодавством передбачена адміністративна відповідальність за порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності.

Так, стаття 51-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі- КУпАП, встановлює, що незаконне використання об'єкта права інтелектуальної власності (літературного чи художнього твору, їх виконань, фонограм, передачі організації мовлення, комп'ютерної програми, бази даних, наукового відкриття , винаходу корисної моделі, промислового зразка, знака для товарів і послуг, топографії інтегральної мікросхеми, раціоналізаторської пропозиції, сорту рослин тощо), привласнення авторства на такий об'єкт або інше умисне порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності, що охороняється законом, тягне за собою накладення штрафу від 10 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (н.м.д.г.), тобто від 170 до 3400 грн., з конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання і матеріалів, які призначені для її виготовлення.

Об'єктом даного адміністративного правопорушення є комплекс майнових і особистих немайнових прав, що належать авторам результату інтелектуальної і науково-технічної діяльності.

Об'єктивна сторона правопорушення виражається в дії у вигляді незаконного використання об'єкта права інтелектуальної власності шляхом присвоєння авторства на такий об'єкт або шляхом здійснення інших дій, що порушують права на об'єкт права інтелектуальної власності.

Відповідно до положень Закону України «Про авторське право і суміжні права», використання твору автора іншими особами (користувачами) здійснюється на підставі авторського договору з виплатою авторської

винагороди. Отже, використання твору автора без укладення відповідного договору, без надання автором письмового дозволу, вважається незаконним.

Суб'єкт правопорушення – фізична особа, що на момент вчинення правопорушення досягла 16 років.

Суб'єктивна сторона правопорушення може бути виражена тільки у формі прямого наміру, тобто особа усвідомлює, що своїми протиправними діями вона порушує права на об'єкт права інтелектуальної власності і свідомо допускає настання таких наслідків у вигляді заподіяння авторові (або право власнику) матеріальної шкоди.

Навмисна провина полягає в усвідомленні особою протиправного характеру вчиненого нею, тобто їхньої незаконності. Непотрібно також, щоб правопорушник точно знав, коли і яким органом вчинення таких дій заборонене або яке стягнення може бути накладене за здійснене правопорушення. Достатньо того, щоб правопорушник усвідомлював неприпустимість вчинених ним дій, про протиправність яких звичайно широко інформоване населення.

У випадку, якщо матеріальна шкода від правопорушення складає рівень 20 н.м.д.г. і більше (5150 грн. і більше), то настає кримінальна відповідальність за статтею 176 Кримінального кодексу України.

Згідно зі статтею 255 КУпАП, у справах про адміністративні правопорушення, що передбачені статтею 51-2 КУпАП, протоколи про правопорушення мають право складати уповноважені на те посадові особи органів внутрішніх справ, органів державної податкової служби, державні інспектори з питань інтелектуальної власності, державні інспектори з охорони прав на сорти рослин.

Для суду одним із основних джерел доказів при прийнятті рішення в адміністративній справі є протокол про вчинення адміністративного правопорушення, який офіційно засвідчує факти неправомірних дій, за які передбачена адміністративна відповідальність і служить підставою

провадження в справі про адміністративне правопорушення і тому до нього висуваються певні умови (стаття 256 КУпАП).

Виходячи з того, що суть адміністративного правопорушення, склад якого передбачений ст. 51-2 КУпАП, полягає, як зазначалось раніше, в незаконному використанні, привласненні авторства та в іншому незаконному порушенні прав на об'єкт права інтелектуальної власності, що охороняється законом, у протоколі обов'язково має бути зазначено, які саме дії правопорушника утворюють незаконне використання, привласнення авторства, чи інше незаконне порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності і статтю якого спеціального закону ними порушено.

Наприклад, при перевірці суб'єкта господарювання-організатора гастрольного заходу останнім не надано угод та документів, що підтверджують законність використання творів, чим порушено ст. 15 Закону України «Про авторське право і суміжні права», що тягне адміністративну відповідальність за ст. 51-2 КУпАП. Крім того, необхідно надати перелік назв незаконно використаних творів та кому належить право інтелектуальної власності на них.

Після отримання результатів дослідження зафіксованих творів та визначення суб'єктів авторського права і суміжних прав формується і передається до місцевого суду справа про адміністративне правопорушення. Бажано, щоб були підготовлені та надані дані про розміри матеріальних і моральних збитків, завданих суб'єктам авторського права і суміжних прав в результаті незаконного використання їх творів в ході проведеного гастрольного заходу. Ці дані повинні бути включені до адмінсправи.

За результатами розгляду справи на вид, розміри і причини притягнення до відповідальності необхідно готувати відповідні листи до підприємства, установи та організації, які залучались до організації та проведення гастрольного заходу, а також власнику стаціонарного майданчика у межах своїх повноважень повинні були забезпечити дотримання вимог законодавства, авторські та суміжні права з рекомендаціями щодо усунення умов скоєння

подібних правопорушень. Крім того, через засоби масової інформації висвітлити наявну проблему та приклади понесеної відповідальності організаторами гастрольних заходів, які в своїй діяльності порушили вимоги законодавства.

Слід зазначити, що в ході проведення гастрольних заходів існує практика порушень «Інструкції з ведення квиткового господарства в театральних-видовищних підприємствах», затвердженої Міністерством культури і мистецтв України №452 від 07.07.1999 р. під час реалізації квитків.

Внаслідок того, що організаторами гастрольних заходів здебільшого є фізичні особи-підприємці, що сплачують єдиний податок, їх фінансова діяльність практично не контролюється податковими органами.

Згідно ст. 47 ч. 4 Закону України «Про авторське право і суміжні права» користувач зобов'язаний надавати організаціям колективного управління точний перелік використаних творів разом з документально підтвердженими даними про одержані доходи від їх використання та повинен виплачувати ОКУ авторську винагороду в передбачений термін і в обумовленому розмірі.

З отриманої винагороди ОКУ (чи відповідні автори), у свою чергу, вираховують до бюджету України визначені Законом податки, а саме податок з доходів фізичних осіб.

Терміни нарахування і виплати винагороди встановлені ст. 4 ч. 4.2.2. Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб», тобто - щомісячно.

За даними, що були оприлюднені під час парламентських слухань у Верховній Раді України 21 березня 2007р., до державного бюджету за 6 років не надійшло у вигляді податку з роялті – 977,29 млн. грн.

При належній організації на практиці збору авторської винагороди (роялті) сума планових надходжень до бюджету у вигляді податків з роялті за використання творів і виконань буде складати щорічно більш ніж 300 млн. грн.

Рекомендації по припиненню і недопущенню незаконного використання об'єктів права інтелектуальної власності.

Правові основи охорони особистих немайнових прав і майнових прав авторів та їх правонаступників, пов'язаних із створенням та використанням творів науки, літератури і мистецтва – авторське право, і права виконавців, виробників фонограм і відеограм та організацій мовлення - суміжні права, визначає Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23 грудня 1993 року № 3792-XII (далі-Закон), який спрямований на захист інтересів суб'єктів авторського права і суміжних прав. Його дія поширюється на відносини що виникають при створенні об'єктів авторського права і суміжних прав, їх володінні, використанні та захисті.

В сучасному світі в основному вже сформувалася глобальна система регулювання охорони та захисту прав інтелектуальної власності. Центральне місце в цій системі займають Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) та Світова організація торгівлі (СОТ).

Україна, приєднавшись до ВОІВ і СОТ, взяла на себе зобов'язання по забезпеченню і охороні прав інтелектуальної власності. На сьогодні захист інтелектуальної власності є одним із пріоритетних напрямків державної політики України. Підтвердженням цьому є створення в Україні нормативно-правової бази яка відповідає вимогам міжнародних стандартів щодо охорони і захисту інтелектуальної власності. Україна є учасницею 19 із 22 багатосторонніх міжнародних договорів, що діють у сфері інтелектуальної власності. Вказані міжнародні договори адмініструє Всесвітня організація інтелектуальної власності, їх норми також є частиною національного законодавства України.

Проведений моніторинг свідчить, що наряду з іншими чинниками, наявну ситуацію негативно впливають недостатня інформованість самих суб'єктів господарювання та обізнаність представників владних структур, у тому числі і співробітників правоохоронних органів, щодо механізмів виконання вимог законодавства у сфері інтелектуальної власності.

Відповідно до ст. 41, 54 Конституції України, ст. 443 Цивільного Кодексу України, ст. 15, 32, 39, 40, 43, 45, 48-52 Закону України «Про авторське право і суміжні права», Постанов Кабінету Міністрів України № 71,72 від 18.01.2003р., публічне використання музичних творів допускається лише зі згоди їх автора (або співавторів) і з обов'язковою виплатою автору (або співавторам), виконавцям та виробникам фонограм (відеограм) винагороди (роялті).

Використання твору будь-якою особою допускається виключно на основі авторського договору або договору, укладеному з Організацією колективного управління, що має відповідне Свідоцтво Державного департаменту інтелектуальної власності України.

Згідно п.5 ч. II Додатку до Постанови Кабінету Міністрів України №71 від 18.01.2003 р. до числа осіб, що здійснюють комерційне використання фонограм і (або) відеограм належать: театри (у тому числі театри-студії, аматорські самодіяльні театри), концертні та циркові об'єднання, філармонії, цирки, клуби, будинки і палаци культури, будинки офіцерів, кіноконцертні зали, дискотеки, танцювальні і концертні майданчики, а також парки, стадіони, спортивні зали, кінотеатри і відеосалони, казино, нічні клуби, салони (зали) ігрових автоматів, бари, кафе, ресторани та інші підприємства громадського харчування, пансіонати, будинки відпочинку, санаторії, готелі, підприємства та організації торгівлі, побутового обслуговування, пасажирського транспорту, а також особи, які здійснюють публічне сповіщення (публічне повторне сповіщення) шляхом трансляції і ретрансляції фонограм, відеограм, виконань у передачах ефірного, супутникового, кабельного телебачення та радіомовлення або через мережу Інтернет тощо.

Тобто, при використанні в господарській діяльності вказаними суб'єктами господарювання музичних творів, вони повинні сплачувати суб'єктам авторського права і суміжних прав визначену Кабінетом Міністрів України винагороду (роялті).

Згідно Закону публічне виконання здійснюється лише з дозволу тих осіб, що створили музичний твір. Під час продажу примірників музичних творів права на ці твори не відчужуються і залишаються у правовласників.

Використання фонограм і відеограм, опублікованих з комерційною метою

Кількість музичних творів, що використовуються в процесі роботи закладу, надзвичайно велика. Звідси випливає практична неможливість укласти відповідні угоди щодо використання фонограм і відеограм з численними правовласниками.

В Україні, як і в усьому світі дозвіл на публічне виконання музичних творів надають Організації колективного управління (ОКУ). Дозвіл на діяльність ОКУ надає Державний департамент інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки України (далі – Держдепартамент), що є урядовим органом державного управління.

Офіційний сайт Держдепартаменту – www.sdip.gov.ua.

Згідно ст. 33 Закону договори про передачу прав на використання творів укладаються у письмовій формі. В усній формі може укладатися договір про використання (опублікування) твору в періодичних виданнях (газетах, журналах тощо).

Авторська винагорода визначається у договорі у вигляді відсотків від доходу, отриманого від використання твору, або у вигляді фіксованої суми чи іншим чином. При цьому ставки авторської винагороди не можуть бути нижчими за мінімальні ставки, встановлені Кабінетом Міністрів України.

Умови договору, що погіршують становище автора (його правонаступника) порівняно із становищем, встановленим чинним законодавством, є недійсними.

В ст. 43 Закону передбачено, що допускається без згоди виробників фонограм (відеограм), фонограми (відеограми) яких опубліковані для використання з комерційною метою, і виконавців, виконання яких зафіксовані у цих фонограмах (відеограмах), але з виплатою винагороди, таке пряме чи

опосередковане комерційне використання фонограм і відеограм та їх примірників:

- публічне виконання фонограми або її примірника чи публічну демонстрацію відеограми або її примірника;
- публічне сповіщення виконання, зафіксованого у фонограмі чи відеограмі та їх примірниках, в ефір;
- публічне сповіщення виконання, зафіксованого у фонограмі чи відеограмі та їх примірниках, по проводах (через кабель).

Збирання винагороди за використання фонограм (відеограм) і контроль за їх правомірним використанням здійснюються Уповноваженими організаціями колективного управління. Зібрані кошти розподіляються між організаціями колективного управління, які є на обліку в Держдепартаменті, на основі договорів, які уповноважені організації укладають з усіма організаціями колективного управління. Одержана від уповноваженої організації винагорода розподіляється відповідною організацією колективного управління у таких пропорціях: виконавцям - 50 відсотків, виробникам фонограм (відеограм) - 50 відсотків.

Розмір винагороди за використання фонограм (відеограм), що зазначені у частині першій цієї статті, порядок та умови її виплати визначаються Кабінетом Міністрів України.

Особи, які використовують фонограми, відеограми чи їх примірники, повинні надавати організаціям, зазначеним у частині другій цієї статті, точні відомості щодо їх використання, необхідні для збирання і розподілу винагороди.

Такі вимоги не є ноу-хау українського законодавства. Відповідно до пункту 4 статті 15 Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, прийнятого Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 року, і до якого приєдналася Україна (Закон України від 20.09.2001 № 2732-III «Про приєднання України до Договору Всесвітньої організації

інтелектуальної власності про виконання і фонограми)), «фонограми, доступні для загального відома через дротові і не дротові засоби зв'язку таким чином, що представники публіки можуть отримати до них доступ із будь-якого місця і в будь-який час за їхнім власним вибором, вважаються як такі, що були опубліковані з комерційною метою».

Тобто, всі фонограми та відеограми, які суб'єкти господарювання мають змогу використовувати під час своєї діяльності вже опубліковані саме з комерційною метою.

Умовою виплати винагороди є пряме чи опосередковане комерційне використання фонограм та їх примірників.

Стаття 42 Господарського кодексу України визначає підприємництво, як господарську діяльність з метою досягнення економічних результатів та одержання прибутку (доходу).

Підприємці здійснюючи саме господарську діяльність, самостійно визначають шляхи збільшення своїх доходів, створення найбільш комфортної для своїх клієнтів атмосфери. Саме музика є одним із факторів створення такої атмосфери.

У випадку, коли підприємець отримує доходи безпосередньо від використання музики (нічні клуби, дискотеки), це є прямим комерційним використанням. Якщо ж підприємець не отримує доходи безпосередньо від музики, але використовує її під час своєї діяльності (кафе, ресторан, магазин і т.д.), це є опосередкованим комерційним використанням.

Способи використання фонограми або її примірника:

Відповідно до абзацу 30 статті 1 Закону публічне виконання – це подання виконань, фонограм, передач організацій мовлення, як безпосередньо в живому виконанні, так і за допомогою будь-яких пристроїв і процесів у місцях, де присутні чи можуть бути присутніми особи, які не належать до звичайного кола сім'ї або близьких знайомих цієї сім'ї, незалежно від того, чи присутні вони в одному місці і в один і той самий час або в різних місцях і в різний час.

Механізм використання радіо чи телебачення з точки зору Закону

На території закладу здійснюється виконання фонограм (відеограм), де присутні, або можуть бути присутніми особи, які не належать до звичайного кола сім'ї або близьких знайомих цієї сім'ї, що підпадає під ознаку публічності.

Телерадіокомпанія, програми (передачі) якої транслюються по радіо чи демонструються по телебаченню, (завдяки пристроям — телевізору, радіо) здійснює публічне сповіщення фонограм, відеограм.

Разом з тим, згідно із Законом правовласник фонограм (відеограм), надаючи телерадіокомпанії дозвіл на використання запису шляхом передачі в ефір чи по кабелю, не надає право на використання в комерційних цілях цього запису будь-якою іншою особою, крім самої телерадіокомпанії.

Як правило, вважається, що особи, що приймають твір за допомогою будь-яких пристроїв і процесів, роблять це винятково в особистих цілях. Якщо ж такі особи використовують твір під час своєї комерційної діяльності, наприклад, для озвучування приміщень свого закладу, то даний вид законного використання фонограми може здійснюватися за умови виплати винагороди (роялті).

Таким чином, публічне виконання фонограм (відеограм) та зафіксованих у них виконань є окремим видом використання майнових авторських і суміжних прав. Винагорода має виплачуватися автору, виконавцю, виробнику фонограм (відеограм) за будь-яке їх використання (статті, 39, 40, 43 Закону), у тому числі за використання фонограм (відеограм) за допомогою публічного сповіщення, а також публічного виконання.

Відповідно ст. 47 ч. 4 Закону України Про авторське право та суміжні права" на користувача об'єктами інтелектуальної власності у тому числі і на музичнімузи твори), покладено зобов'язання надавати організації колективного управління точний перелік використаних творів, разом з документально підтвердженими даними про одержані доходи від їх використання, а також виплачувати організації колективного управління авторську винагороду (роялті) в передбачений термін і в обумовленому розмірі.

Термін для нарахування та виплати авторської винагороди (роялті) встановлено ст. 4 ч. 4.2.2. Закону України про оподаткування доходів фізичних осіб", як загальний місячний оподаткований період. При цьому користувач, згідно ст. 1 ч. 1.15 цього ж Закону є податковим агентом, який відповідно до ст. 8 ч. 8.1.2 цього ж Закону зобов'язаний у разі здійснення господарської операції з об'єктами інтелектуальної власності здійснити нарахування роялті

Згідно ст. 8 і ст. 9 Закону України Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" користувачі зобов'язані відображати в своїх документах бухгалтерського обліку і фінансової звітності всі господарські операції у тому числі з об'єктами інтелектуальної власності) на підставі первинних документів

Публічне виконання фонограм і фіксованих виконань музичних творів, у відсутності відповідних договорів про виплату винагороди (роялті) суб'єктам авторських прав і суб'єктам суміжних прав тягнуть за собою цивільну, адміністративну і кримінальну відповідальність, передбачені:

ст. 51-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення,

ст. 176 Кримінального кодексу України

ст. 51, 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Адміністративний захист авторського права і суміжних прав

Зміст адміністративного захисту авторського права та суміжних прав полягає у здійсненні уповноваженими державою органами виконавчої влади та їх посадовими особами владних заходів з регулювання діяльності, перш за все підприємницької, пов'язаної з належним використанням отриманих авторського права та суміжних прав, правомірним користуванням об'єктами вказаних прав, а також впливу за допомогою певних процесуальних інструментів на осіб, які порушують вказані права.

Заходи адміністративного впливу на порушників авторського права та суміжних прав є найбільш оперативними, процесуально спрощеними по відношенню до дій кримінального провадження, економічно обґрунтованими та дієвими. Економічний та психологічний ефект на порушників від вказаного

впливу у певних випадках перевищує результати, які дає кримінальне провадження: за короткий відрізок часу особа-порушник втрачає матеріальні цінності (контрафактні примірники творів, обладнання та апаратуру, яка використовувалася для їх відтворення, тиражування та розповсюдження), несе негативні наслідки матеріального (штрафи) та морального (стреси, психічні переживання, негативне ставлення з боку споживачів, представників суспільства) характеру.

Порядок застосування статті 51-2 КУАП

Згідно зі статтями 15, 32, 33, 43, 47 Закону України «Про авторське право і суміжні права», Постанови Кабінету Міністрів України № 71 від 18.01.2003 р. «Про затвердження розміру винагороди (роялті) за використання опублікованих з комерційною метою фонограм і відеограм та порядку її виплати» та Постанови Кабінету Міністрів України № 72 від 18.01.2003р. «Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав» при використанні

Музики в громадських закладах (кафе, бари, ресторани, клуби, магазини, зали ігрових автоматів і т.і.) керівник закладу повинен мати договір з організацією колективного управління «про надання дозволу на право публічного використання музичних творів».

Відсутність такого договору є порушенням авторських і суміжних прав та підпадає під ознаки адміністративного правопорушення за ст. 51-2 КУпАП.

Приклади скадання адміністративних протоколів у випадку музичного супроводу з використанням магнітофону, музичного центру, комп'ютера, музичного апарату, музичного програвача наведені у додатку 3.

Протокол про адміністративне правопорушення складається на керівника суб'єкта господарювання або на керівника закладу (довірену особу) за наявності нотаріально завіреної довіреності.

Якщо в одній будівлі є орендатори – суб'єкти господарювання, які самостійно здійснюють господарську діяльність, то до адміністративної відповідальності притягується керівник підприємства (або уповноважена особа), яке вказано в Дозволі на розміщення об'єктів торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування.

У випадку, коли в приміщенні закладу лунає музика (у тому числі фонове озвучення), любих виконавців, в будь-якому виді – за участі музикантів (живе виконання), ди-джеїв або за допомогою любих технічних пристроїв (радіоприймач, магнітофон, телевізор, комп'ютер) і у керівника відсутній договір з Організацією Колективного Управління, це є порушенням авторських і суміжних прав та підпадає під ознаки правопорушення за ст. 51-2 КУпАП.

Любе використання музичних творів в громадських закладах є їх публічним виконанням і відповідно вимагає дозволу від Організації Колективного Управління і ніякі пояснення, як використання музичного фону для себе та своїх працівників, не повинні сприйматися.

Приклади складання адміністративних протоколів у випадку використання музичних автоматів наведені у додатку 3.

Тобто, в даному випадку мають бути оформлені два протоколи про адміністративне правопорушення: на керівника закладу і власника музичного автомату або на їх уповноважених осіб (за наявності нотаріально завіреної довіреності), але судом розглядатися в одному провадженні.

При складанні протоколу необхідна наявність свідків виявленого правопорушення.

Слід звернути увагу на якісне документування правопорушення та фіксування доказової бази.

З метою з'ясування обставин, які мають значення для повноти проведення заходу здійснюється огляд приміщень, а також документів (дозвільні документи на господарську діяльність, про сплату податку, про трудові

відносини, договори оренди, договори на право використання об'єктів права інтелектуальної власності та фінансові документи про сплату роялті).

Відповідно до п. 8 ст. 4 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності в ході проведення заходу посадова особа має право фіксувати процес здійснення заходу або окрему дію засобами аудіо- та відеотехніки. Таким чином, в ході проведення заходу факти використання суб'єктом господарської діяльності фонограм, відеограм, аудіовізуальних творів можна фіксувати засобами аудіо- та відеотехніки на що обов'язково звернути увагу свідків та представника суб'єкта господарювання, а також здійснити відповідний запис в акті перевірки або протоколі огляду.

Крім того, необхідно звернути увагу на апаратуру з допомогою якої здійснюється використання об'єктів права інтелектуальної власності (телевізори, радіоприймачі, магнітофони, програвачі, комп'ютери, посилювачі і т. і.) , де вони знаходяться та записати їх назви і номери. Відмітити також наявність звукових колонок, їх кількість та місця розташування. Вияснити кому належить наявна апаратура.

При наявності носіїв інформації (диски для лазерних систем зчитування, відеокасети, аудіокасети чи жорсткий диск комп'ютера з записаними фонограмами, аудіовізуальними творами) вони, відповідно до статей 264, 265 КУпАП, повинні вилучатися як речові докази скоєного правопорушення і оформлятися протоком огляду та вилученням, або вказувати про це в протоколі про адміністративне правопорушення.

Наряду з цим, окрім притягнення правопорушника до адміністративної чи кримінальної відповідальності, мають вирішувати також питання щодо завданих суб'єкту права (протиправними діями) збитків і стягнення відшкодування (керуючись статтями 40 та 283 КУпАП).

Потрібно встановлювати суб'єкт права інтелектуальної власності та повідомляти йому про порушення його права. Також необхідно з'ясувати

питання, чи вимагає він відшкодування завданих збитків, розмір яких має підтверджуватися розрахунками.

Розмір спричинених збитків має значення для правильної кваліфікації дії правопорушника, і для визначення адміністративного стягнення.

У випадку, якщо матеріальна шкода від правопорушення складає рівень 20 н.м.д.г. і більше (5150 грн. і більше), то настає кримінальна відповідальність за статтею 176 «Порушення авторського права і суміжних прав» Кримінального кодексу України.

Так, згідно ч. 1 ст. 176 КК України «Порушення авторського права та суміжних прав», незаконне використання творів без дозволу осіб, які мають авторське право, карається штрафом від 500 до 1 тисячі н.м.д.г.

ч. 2 ст. 176 - ті самі дії, якщо вони вчинені повторно або завдали матеріальної шкоди у великому розмірі (200 і більше разів перевищує н.м.д.г.) караються штрафом від 1000 до 2000 н.м.д.г. або виправними роботами на строк до двох років або позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з конфіскацією виконань, фонограм, аудіо- та відеокaset, дискет, інших носіїв інформації та обладнання і матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення.

ч. 3 ст. 176 – дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені посадовою особою з використанням службового становища або організованою групою, або якщо вони завдали матеріальної шкоди в особливо великому розмірі (у тисячу і більше разів перевищує н.м.д.г.), - караються штрафом від двох тисяч до трьох тисяч н.м.д.г. або позбавленням волі на строк від трьох до шести років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до шести років або без такого та з конфіскацією всіх примірників творів, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, відеограм, програм мовлення та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувалися для їх виготовлення.

Рекомендації по припиненню і недопущенню незаконного розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних

Правові основи розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних визначає Закон України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» від 23.03.2000 № 1587-14 в редакції Закону № 1098-ІУ (1098-15) від 10.07.2003р. (далі-Закон), який спрямований на захист інтересів суб'єктів авторського права і суміжних прав та захист прав споживачів. Його дія поширюється на відносини, що виникають у процесі розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних.

(ст. 3 Закону). Розповсюдження на території України примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, а також їх прокат дозволяється лише за умови їх маркування контрольними марками.

Право на одержання контрольних марок мають імпортери, експортери та відтворювачі примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних.

Кожна контрольна марка має власні серію і номер. Встановлюються такі серії контрольних марок:

А - для примірників фонограм у формі магнітних носіїв та вінілових дисків;

В - для примірників аудіовізуальних творів та відеограм у формі магнітних носіїв та кіноплівки;

К - для примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних у формі оптичних носіїв.

На кожную контрольну марку наноситься інформація, яка ідентифікує її з відповідним примірником аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних.

Маркування примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних контрольними марками здійснюють імпортери, експортери та відтворювачі цих примірників перед їх розповсюдженням.

Контрольні марки, видані до набрання чинності цим Законом, є дійсними.

Імпортвані примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних маркуються після митного оформлення на території України.

Примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, що експортуються, маркуються перед їх митним оформленням для перевезення через митний кордон України чи передачі іноземному контрагенту на митній території України.

Кожна упаковка примірника аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних маркується однією контрольною маркою.

Упаковка, яка є невід'ємною частиною декількох різних за змістом примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних або розміщені на декількох носіях частини одного аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних маркується однією контрольною маркою.

п. 4 ст. 8 Закону – придбання примірника аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних, маркованого контрольною маркою, не є набуттям прав на публічне виконання, публічний показ, публічну демонстрацію, публічне сповіщення, майновий найм, побутовий чи комерційний прокат записаного на цьому примірнику аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних.

Відповідно до ст. 9 зберігання не маркованих контрольними марками примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних

програм, баз даних здійснюється виключно відтворювачами або імпортерами цих примірників. Їх перевезення територією України заборонено за винятком, якщо примірники доставляються для зберігання у складських приміщеннях, що належать зазначеним особам, а також якщо примірники не підлягають маркуванню відповідно до ч. 5 ст. 8 Закону.

Відповідно до ст. 10 роздрібна торгівля примірниками аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, не маркованих контрольною маркою, забороняється.

Вимоги до роздрібної торгівлі регулюються «Правилами роздрібної торгівлі, прокату примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» (далі-Правил) затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 24.03.2004р. № 369.

Відповідно до Правил, роздрібна торгівля, прокат примірників повинні здійснюватися в місцях спеціалізованої роздрібної торгівлі за умови наявності контрольних марок на зазначених примірниках. Такими місцями спеціалізованої роздрібної торгівлі є стаціонарні підприємства торгівлі (магазини), спеціалізовані відділи, секції підприємств з універсальним асортиментом продовольчих та непродовольчих товарів, а також стаціонарні дрібно роздрібні пункти продажу (кіоски) з оснащенням відповідною апаратурою для перевірки якості запису.

У пересувній дрібно роздрібній торговельній мережі (палатках, лотках, автомагазинах тощо), з рук, на ринках (крім розміщених на них місць спеціалізованої роздрібної торгівлі) торгівля забороняється.

Особи винні у незаконному розповсюдженні примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, притягуються до цивільної, адміністративної та кримінальної відповідальності.

Адміністративна відповідальність передбачена ст. 164-9 «Незаконне розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм,

комп'ютерних програм, баз даних» Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП).

Розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, упаковки яких не марковані контрольними марками або марковані контрольними марками, що мають серію чи містять інформацію, які не відповідають носію цього примірника, або номер, який не відповідає даним Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок, - тягне за собою накладання штрафу від 10 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (н.м.д.г.), тобто 170 – 1700 грн. з конфіскацією цих примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних.

Якщо та сама дія вчинена особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з правопорушень, зазначених у ч. 1 цієї статті, - тягне за собою накладення штрафу від 50 до 200 н.м.д.г., тобто 850 – 3400 грн. з конфіскацією цих примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних.

Ось чому необхідно здійснювати облік таких осіб в управліннях інформаційних технологій (УІТ) при ГУ МВС України і при складанні матеріалів про адміністративне правопорушення здійснювати відповідний запит для урахування цієї обставини судом.

При цьому слід зазначити, що особа вважається притягнутою до адміністративної відповідальності тільки за наявністю відповідного рішення суду, а не по факту складання протоколу про адміністративне правопорушення.

Відповідно до ст. 255 КУпАП, складання протоколів про адміністративні правопорушення, відповідальність за які передбачена

ст. 164-9 КУпАП здійснюється посадовими особами органів внутрішніх справ; державними інспекторами з питань інтелектуальної власності.

Необхідно звернути увагу посадових осіб, які здійснюють документування незаконного розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм,

відеограм, комп'ютерних програм, баз даних в роздрібній торговій мережі за ст. 164-9 КУпАП. Справа в тому, що в торгових місцях наряду з продажем зазначеної продукції вона може надаватись у прокат, а також здійснюватися їх відтворення (записи на відповідні носії) з подальшим продажем.

Надання у прокат слід визначати як незаконне використання об'єкта права інтелектуальної власності у разі відсутності дозволу від суб'єкта авторських і суміжних прав, а також у випадках коли продукція, що надається у прокат контрафактна, що є порушенням майнових прав автора на такий об'єкт права інтелектуальної власності (ст. 15 Закону України «Про авторське право і суміжні права» і становить склад правопорушення, адміністративна відповідальність за яке передбачено ст. 51-2 КУпАП «Порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності» у вигляді накладення штрафу у розмірі від 10 до 200 н.м.д.г., тобто від 170 до 3400 грн. з конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання і матеріалів для їх виготовлення.

Аналогічно, зафіксований факт незаконного відтворення запису аудіовізуальних творів, фонограм і т.і. слід кваліфікувати як спосіб незаконного використання об'єкта права інтелектуальної власності, а такі дії є ознакою правопорушення, склад якого передбачено ст. 51-2 КУпАП.

Встановлення факту незаконного використання (відтворення запису) та незаконного розповсюдження (продажу) означає, що наявні ознаки і незаконного використання об'єкта права інтелектуальної власності, і порушення порядку розповсюдження, тобто вчинено два правопорушення, відповідальність за які передбачені статтями 51-2 і 164-9 КУпАП, тому в таких випадках слід притягувати до адміністративної відповідальності за двома статтями цього Кодексу (складати окремі протоколи про адміністративне правопорушення за зазначеними статтями, причому, як на приватного підприємця так і на особу, яка здійснювала незаконне відтворення і розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм творів і т.і.), але судом розглядатися в одному провадженні.

Крім того, зустрічаються непоодинокі випадки коли на торгових місцях роздрібної торгівлі примірниками аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних наявна апаратура для перевірки якості запису твору (згідно Правил) для індивідуального клієнта, а використовується для публічного виконання фонограм і зафіксованих виконань музичних творів без згоди авторів та виплати їм справедливої винагороди за використання їх творів, що є порушенням майнових прав автора на такий об'єкт права інтелектуальної власності (ст. 15 Закону України «Про авторське право і суміжні права» і становить склад правопорушення, адміністративна відповідальність за яке передбачено ст. 51-2 КУпАП «Порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності» в частині незаконного використання фонограми, тому при виявленні такого порушення слід також складати протокол про адміністративне правопорушення за вказаною статтею на приватного підприємця або довірену особу при наявності нотаріально завіреної довіреності.

Для попередження та припинення правопорушень у сфері інтелектуальної власності має встановлюватися та притягуватися до адміністративної чи кримінальної відповідальності насамперед організатор незаконного розповсюдження контрафактної продукції (приватний підприємець, юридична особа тощо). А разом із ним - і реалізатор, який продавав таку продукцію. Тобто мають бути оформлені два протоколи про адміністративне правопорушення за ст. 164-9 КУпАП: щодо приватного підприємця і реалізатора, але судом розглядатися в одному провадженні.

Наряду з цим, крім притягнення правопорушника до адміністративної чи кримінальної відповідальності, мають вирішувати також питання щодо завданих суб'єкту права (протиправними діями) збитків і стягнення відшкодування (керуючись статтями 40 та 283 КУпАП).

Потрібно встановлювати суб'єкт права інтелектуальної власності та повідомляти йому про порушення його права. Також необхідно з'ясувати

питання, чи вимагає він відшкодування завданих збитків, розмір яких має підтверджуватися розрахунками. Розмір спричинених збитків має значення і для правильної кваліфікації дії правопорушника, і для визначення адміністративного стягнення.

Об'єктом даного правопорушення є суспільні відносини, що регулюють взаємовідносини між авторами, виробниками та законними розповсюджувачами зазначених вище творів.

Об'єктивна сторона являє собою дії, спрямовані на незаконне розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, упаковки яких не марковані контрольними марками або марковані контрольними марками, що мають серію, не відповідну носієві даного зразка або номер, який не відповідає даним Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок.

Суб'єктом правопорушення є розповсюдjuвач примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних.

Суб'єктивна сторона виражається в прямому намірі, спрямованому на одержання прибутку від незаконного розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних.

Припинення правопорушень при здійсненні роздрібно́ї чи оптово́ї торгівлі примірниками аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних та їх документування:

1. З урахуванням того, що розповсюдженням примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних є їх продаж необхідно задокументувати факт продажу примірника, упаковка якого не маркована контрольною маркою або маркована контрольною маркою, що має серію чи містять інформацію, яка не відповідає носію цього примірника, або номер, який не відповідає даним Єдиного реєстру одержувачів контрольних

марок (чи з іншими ознаками контрафактності). Для цього здійснюється контрольна закупівля такого примірника представником громадськості у присутності 2-х свідків. Зазначена дія документується актом закупки, поясненням представника громадськості або протоколом огляду місця події і є доказом порушення вимог чинного законодавства у сфері інтелектуальної власності. Представник громадськості і свідки повинні бути сторонніми особами. За фактом незаконного розповсюдження (продажу) примірника без контрольної марки чи з іншими ознаками контрафактності складається адміністративний протокол за ч. 1 ст. 164-9 «Незаконне розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» КУпАП, при складанні якого необхідно уважно підійти до описування факту правопорушення, який можна сформулювати так: *09.12.08р. о 12-30 у відділі магазину «Астра» (з лотка, в кіску, палатці, з рук тощо) по вулиці Жовтневій, 2 м. Люботин Харківської області громадянином Никаноровим І.В. здійснено продаж за 20 грн. примірника аудіовізуальних творів на диску формату DVD з фільмами (перелік фільмів), упаковка якого не маркована контрольною маркою України встановленого зразка, що є порушенням ст. 3, 9,10 Закону України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» та підпадає під ознаки адміністративного правопорушення за ст. 164-9 «Незаконне розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних».*

При встановленні повторності даного правопорушення на протязі року протокол складається за ч. 2 ст.164-9 КУпАП.

2. Після цього проводиться огляд торгового місця у присутності суб'єкта господарювання або особи, яка його заміщує, а в разі їх відсутності – матеріально відповідальної особи суб'єкта господарювання або особи, яка здійснює розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних.

3. Виясняється наявність документів на підприємницьку діяльність, супроводжувальних документів на наявну продукцію, розрахункових і фінансових документів, апаратури для перевірки якості творів.

4. Перевіряється наявність контрольних марок на введених в обіг примірниках, серію та номер контрольних марок і відповідність назви аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних, нанесеної на контрольні марки, назві відповідного примірника. Звертається увага свідків на місця знаходження примірників без контрольних марок (на вітринах, гірках та ін.) зручні для огляду покупцями. Огляд наявної продукції супроводжується демонструванням свідкам і представнику суб'єкта господарювання або особі, яка її розповсюджувала, відсутність або наявність на упаковках примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних контрольних марок, та звертанням на примірники марковані контрольними марками, що мають серію чи містять інформацію, які не відповідають носію цього примірника, або номер, який не відповідає даним Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок.

Відповідно до п.8 ст.4 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності в ході проведення заходу посадова особа має право фіксувати процес здійснення заходу або окрему дію засобами аудіо- та відеотехніки. Таким чином, в ході проведення заходу факт здійснення незаконного розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних та процесуальні дії посадової особи можна фіксувати засобами аудіо- та відеотехніки на що обов'язково звернути увагу свідків та представника суб'єкта господарювання, а також здійснити відповідний запис в акті перевірки або протоколі огляду.

5. Після огляду не марковані контрольними марками примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних або марковані контрольними марками, що мають серію чи містять інформацію, які не відповідають носію цього примірника, або номер, який не

відповідає даним Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок (чи з іншими ознаками контрафактності) в присутності свідків та представника суб'єкта господарювання або особи, яка її розповсюджувала вилучаються на підставі ст.ст. 264, 265 КУпАП, перераховуються та описуються, про що складається протокол огляду та вилучення або фіксується в протоколі огляду місця події.

6. У випадку відсутності можливості провести опис на місці перевірки відповідно до «Інструкції про порядок вилучення, обліку та зберігання речових доказів у кримінальних справах, цінностей та іншого майна органами дізнання, досудового слідства і суду» (Додаток №2 до Вказівки УМВС України в Харківській області від 14.04.06р. № 91/145) вилучені примірники в присутності учасників перевірки розміщується в картонні коробки чи іншу упаковку, які опечатуються контрольними стрічками, скріплені підписами понятих та присутніх таким чином, щоб доступ до товару без механічного пошкодження стрічки був не можливий. Закуплений контрольною закупівлею диск бажано упаковувати окремо і опечатувати контрольною стрічною з підписами понятих і особи, у якої цей диск був закуплений, тому що він є основним речовим доказом незаконного розповсюдження.

7. Якщо кількість вилучених примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних за цінами продажу складає рівень до 20 н.м.д.г., то дане правопорушення слід розглядати як адміністративне і матеріали перевірки формуються в справу про адміністративне правопорушення, яка з речовими доказами (закупленими примірниками) передається до місцевого суду для подальшого провадження і прийняття рішення відповідно вимог чинного законодавства України. В матеріалах обов'язково повинен бути присутній опис контрафактних примірників скріплений підписами понятих і представника суб'єкта господарювання або особи, яка її розповсюджувала.

8. Важливим моментом в виявленому правопорушенні є правильне його документування. Необхідно обов'язково вказати де, коли, ким і які саме дії якого закону порушено. Наприклад, «У результаті перевірки встановлено, що гр. Івановим Миколою Івановичем о 10-20 18 січня 2007р. на торговому місці (магазин, відділ, кіоск) в магазині «Ритм» за адресою:м. Харків, вул. Енгельса, 29-А здійснювався продаж шляхом роздрібної торгівлі примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних упаковки яких не марковані контрольними марками, що суперечить ст.3 «Умови розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних», ст.9 «Зберігання та перевезення територією України не маркованих контрольними марками примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних», ст.10 «Роздрібна торгівля примірниками аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм та баз даних» Закону України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних», що є ознаками адміністративного порушення за ч. 1 ст.164-9 КУпАП «Незаконне розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм та баз даних». Незаконне розповсюдження зафіксовано документом про придбання примірника без контрольної марки і припинено шляхом вилучення контрафактних примірників відповідно до ст.ст. 264, 265 КУпАП (або ст.12 Закону України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» - для державних інспекторів), про що складено протокол огляду та вилучення. За фактом незаконного розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних складено протокол про адміністративне правопорушення за ч. ст.164-9 КУпАП. В ході заходу вилучено (назва - CD, DVD, MP3, кількість примірників та їх

суми за ціною продажу). Вказується загальна кількість вилучених примірників і на яку суму.

Вказати кому належить підприємство, якій юридичній чи фізичній особі. При описуванні місця події зафіксувати, що не марковані контрольними марками примірники знаходились в зручних (інших) для огляду місцях, на що звернено увагу свідків і т.і.

9. Дуже важливо по «гарячим слідам» досконально опитати правопорушників, свідків, представника громадськості, який здійснював закупівлю не маркованих примірників (DVD, CD, MP3 чи іншого формату). Приблизні переліки питань для опитування додаються.

10. У випадку, коли кількість вилучених примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних за цінами продажу складає рівень в 20 н.м.д.г. (на сьогодні це сума від 5150 грн.) і більше, то за дане правопорушення настає кримінальна відповідальність за ст.203-1 «Незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва» (за ознаками ч. 1 - зберігання, реалізація та переміщення дисків для лазерних систем зчитування; та ч. 2 - ті самі дії, якщо вони вчинені повторно або за попередньою змовою осіб, або вчинені у великих розмірах - у 100 і більше разів перевищує рівень н.м.д.г.). Тому, у разі виявлення ознак злочину необхідно (згідно п.9 Положення про державного інспектора з питань інтелектуальної власності Державного департаменту інтелектуальної власності) негайно повідомити про це відповідні правоохоронні органи.

11. За умов п.10, для порушення кримінальної справи, потрібно проводити додаткове доопрацювання матеріалів відповідно до вимог слідства. Так, за рекомендаціями слідчих, окрім якісного документування правопорушення (рапортів співробітників міліції; опитування особи, яка здійснювала закупівлю примірників без контрольних марок, свідків, правопорушників-

господарюючого суб'єкта та продавця, інших осіб; якісного складання опису вилучених примірників) необхідно:

- в науково-дослідному експертно-криміналістичному центрі (НДЕКЦ) ГУ МВС України в Харківській області або Харківському науково-дослідному інституті судових експертиз ім. М.С.Бокаріуса провести дослідження вилученої продукції;

- в Торгово-промисловій палаті здійснити оцінку вилучених примірників станом на момент перевірки;

- встановити суб'єктів права інтелектуальної власності та повідомити їм про порушення їх прав. З'ясувати питання, чи вимагають вони відшкодування завданих збитків, розмір яких має підтверджуватися розрахунками;

- у випадку наявності на вилучених примірниках контрольних марок, які викликають сумніви щодо відповідності даним Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок їх перевірку можна провести в Державному підприємстві «Інтелзахист» (01042, м.Київ, вул. Івана Кудрі, 29) телефон: (8044) 498-38-51; 498-38-5. E mail: Intelzahist@sdip.gov.ua

- при необхідності проведення експертиза та отримання офіційного висновку на контрольні марки (ГЗЕ) з ознаками підробки необхідно направити відповідний запит до Департаменту по контролю за виробництвом цінних паперів, акцизних марок, документів судової звітності та голографічних елементів Міністерства фінансів України 04119, м. Київ, вул. Дехтярівська, 38-44 , телефон: (8044) 489-19-21.

У зв'язку з визначеністю захисту прав інтелектуальної власності під час виробництва, експорту, імпорту та розповсюдження дисків для лазерних систем зчитування одним із пріоритетних напрямків державної політики у сфері інтелектуальної власності (Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо посилення прав інтелектуальної власності в процесі виробництва, експорту, імпорту та розповсюдження дисків для лазерних систем зчитування»

від 30.01.2002 року № 85/2002) потрібно дуже серйозно ставитись до проведення діяльності по виявленню і припиненню правопорушень у цій сфері. Тому не слід вважати її за якусь незначну, а здійснювати заходи відповідно до «Інструкції з організації діяльності підрозділів внутрішніх справ, спрямованої на протидію правопорушенням у сфері інтелектуальної власності та інформаційно-телекомунікаційних технологій» затвердженої Наказом МВС України від 17.05.2006 року № 494.

Крім того, необхідно розуміти, що зазначена діяльність не повинна закінчуватись передачею адміністративних матеріалів чи кримінальних справ до суду. Бажано, щоб посадові особи-ініціатори цих справ отримували копії рішення або вироку суду – офіційний документ про притягнення правопорушника до відповідальності з подальшою постановкою фігурантів на облік. Наряду з цим, при наданні матеріалів до суду, в супроводжувальних листах слід нагадувати про необхідність надання рішень-вироків не тільки ініціаторам справ, а також і відділам Державної виконавчої служби за місцями проживання покараних для відкриття та провадження справ щодо примусового стягнення штрафів (при необхідності) і фізичного знищення контрафактної продукції конфіскованої рішенням суду. І тут дуже важливим є фактор контролю за фізичним знищенням вказаної продукції, висвітлення цих процесів через засоби масової інформації. Прикладати максимум зусиль, щоб конфіскована контрафактна продукція не повернулася в торгову мережу.

Згідно ч. 4 «Положення про порядок зберігання та знищення немаркованих примірників аудіовізуальних творів чи фонограм», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 жовтня 2000р. № 1555, немарковані контрольними марками примірники, щодо яких набрало законної сили рішення суду про їх конфіскацію, підлягають знищенню органами державної виконавчої служби у порядку, встановленому законодавством. Конфіскація на користь держави як і повернення не маркованих примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних особам - суб'єктам

господарювання чи особам, які її розповсюджували законодавством не передбачені.

І тільки відповідно до п. 4 ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права» за рішенням суду вилучені контрафактні примірники творів (у тому числі комп'ютерні програми і бази даних), фонограм, відеограм, програм мовлення на вимогу особи, яка є суб'єктом авторського права і (або) суміжних прав і права якої порушено, можуть бути передані цій особі. Якщо ця особа не вимагає такої передачі, то контрафактні примірники підлягають знищенню, а матеріали і обладнання, що використовувалося для відтворення контрафактних примірників, підлягають відчуженню із перерахуванням виручених коштів до державного бюджету України.

Термінологічний словник

Автор - фізична особа, творчою працею якої створено твір. Автором може бути будь-яка особа, незалежно від віку і дієздатності. Перекладач або особа, яка адаптує твір, також вважається автором, чиї правомочності не зачіпляють прав на оригінальні твори.

Авторська винагорода(гонорар) – усі види винагород або компенсацій, що виплачуються авторам за використання їх творів, які охороняються у межах, встановлених авторським правом. Винагорода може здійснюватися у формі платежу (одноразова винагорода), відрахувань (відсотків) за кожний проданий примірник чи кожне використання твору або у формі змішаних платежів.

Асоціативний знак – це товарний знак, що є тотожним (аналогічним) або схожим зі знаками, вже зареєстрованими тією самою особою щодо однорідних товарів або послуг.

Аудіовізуальний твір - твір, що фіксується на певному матеріальному носії (кіноплівці, магнітній плівці чи магнітному диску, компакт-диску тощо) у вигляді серії послідовних кадрів (зображень) чи аналогових або дискретних сигналів, які відображають (закодовують) рухомі зображення (як із звуковим супроводом, так і без нього), і сприйняття якого є можливим виключно за допомогою того чи іншого виду екрана (кіноекрана, телевізійного екрана тощо), на якому рухомі зображення візуально відображаються за допомогою певних технічних засобів. Видами аудіовізуального твору є кінофільми, телефільми, відеофільми, діафільми, слайдофільми тощо, які можуть бути ігровими, анімаційними (мультиплікаційними), неігровими чи іншими;

База даних (компіляція даних) - сукупність творів, даних або будь-якої іншої незалежної інформації в довільній формі, у тому числі електронній, підбір і розташування складових частин якої та її упорядкування є результатом творчої праці, складові частини якої є доступними індивідуально і можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів;

Бібліографічний опис патентного документа – це сукупність бібліографічних даних про патентний документ, наведених згідно з правилами, встановленими нормативно-технічними документами, необхідними і достатніми для загальної характеристики, ідентифікації та пошуку документа.

Благодійні гастрольні заходи - добровільні безкорисливі видовищні заходи закладів, підприємств, організацій культури, творчих колективів, окремих виконавців, що не передбачають одержання доходу їх організаторами та гастролерами, за винятком доходів, за рахунок яких покриваються витрати, пов'язані виключно з організацією та проведенням гастрольного заходу. Перелік та граничні обсяги таких витрат визначаються Кабінетом Міністрів України. Благодійними вважаються також гастрольні заходи, весь дохід від яких, за винятком доходів, за рахунок яких покриваються витрати, пов'язані виключно з організацією та проведенням гастрольного заходу, спрямовується на благодійництво згідно із законом.

Виключне право - майнове право особи, яка має щодо твору, виконання, постановки, передачі організації мовлення, фонограми чи відеограми авторське право і (або) суміжні права, на використання цих об'єктів авторського права і (або) суміжних прав лише нею і на видачу лише цією особою дозволу чи заборону їх використання іншим особам у межах строку, встановленого цим Законом;

Виконавець - актор (театру, кіно тощо), співак, музикант, танцюрист або інша особа, яка виконує роль, співає, читає, декламує, грає на музичному інструменті, танцює чи будь-яким іншим способом виконує твори літератури, мистецтва чи твори народної творчості, циркові, естрадні, лялькові номери, пантоміми тощо, а також диригент музичних і музично-драматичних творів;

Виробник відеограми - фізична або юридична особа, яка взяла на себе ініціативу і несе відповідальність за перший відеозапис виконання або будь-яких рухомих зображень (як із звуковим супроводом, так і без нього);

Виробник фонограми - фізична або юридична особа, яка взяла на себе ініціативу і несе відповідальність за перший звукозапис виконання або будь-яких звуків;

Відеограма - відеозапис на відповідному матеріальному носії (магнітній стрічці, магнітному диску, компакт-диску тощо) виконання або будь-яких рухомих зображень (із звуковим супроводом чи без нього), крім зображень у вигляді запису, що входить до аудіовізуального твору. Відеограма є вихідним матеріалом для виготовлення її копій;

Відтворення примірників - виготовлення одного або більше примірників аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних у будь-якій матеріальній формі, а також їх запис для тимчасового чи постійного зберігання в електронній (у тому числі цифровій), оптичній або іншій формі, яку може зчитувати машина;

Відтворювач - юридична чи фізична особа, яка змовила відтворення або самостійно здійснила таке відтворення на обладнання, що є її власністю або перебуває в її володіння чи користуванні;

Гастролери - заклади, підприємства і організації культури, творчі колективи, окремі виконавці, які здійснюють гастрольні заходи на території України.

Гастрольні заходи - видовищні заходи (фестивалі, концерти, вистави, лекційно-концертні, розважальні програми, виступи пересувних циркових колективів, пересувні механізовані атракціони типу «Луна-парк» тощо) закладів, підприємств, організацій культури, творчих колективів, у тому числі тимчасових, окремих виконавців за межами їх стаціонарних сценічних майданчиків.

Експортер примірників – український суб'єкт підприємницької діяльності, який здійснив продаж (у тому числі з оплатою в не грошовій формі) іноземному суб'єкту підприємницької діяльності примірників аудіовізуальних творів,

фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних із вивезенням або без вивезення їх з митної території України;

Здавання у майновий найм - передача права користування і (або) володіння оригіналом чи примірником твору, фонограми, відеограми на певний строк з метою одержання прямої чи опосередкованої комерційної вигоди;

Імпортёр примірників – український суб'єкт підприємницької діяльності, який здійснив купівлю (у тому числі з оплатою в не грошовій формі) в іноземного суб'єкта підприємницької діяльності примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних із ввезенням або без ввезення їх на митну територію України;

Інформація про управління правами - інформація, в тому числі в електронній (цифровій) формі, що ідентифікує об'єкт авторського права і (або) суміжних прав і автора чи іншу особу, яка має на цей об'єкт авторське право і (або) суміжні права, або інформація про умови використання об'єкта авторського права і (або) суміжних прав, або будь-які цифри чи коди, у яких представлена така інформація, коли будь-який із цих елементів інформації прикладений до примірника об'єкта авторського права і (або) суміжних прав або вміщений у нього чи з'являється у зв'язку з його повідомленням до загального відома;

Комп'ютерна програма – набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи у будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером, які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату (це поняття охоплює як операційну систему, так і прикладну програму, виражені у вихідному або об'єктному кодах);

Контрафактний примірник твору, фонограми, відеограми - примірник твору, фонограми чи відеограми, відтворений, опублікований і (або) розповсюджуваний з порушенням авторського права і (або) суміжних прав, у тому числі примірники захищених в Україні творів, фонограм і відеограм, що ввозяться на митну територію України без згоди автора чи іншого суб'єкта

авторського права і (або) суміжних прав, зокрема з країн, в яких ці твори, фонограми і відеограми ніколи не охоронялися або перестали охоронятися;

Контрольна марка – спеціальний знак, що засвідчує дотримання авторського і (або) суміжних прав і надає право на розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних. Контрольна марка є самоклеючим знаком одноразового використання, зовнішній бік якого має спеціальний голографічний захист;

Маркування контрольними марками – позначення шляхом наклеювання контрольних марок на упаковку примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних;

Музичні твори - це об'єкти права інтелектуальної власності і результат роботи багатьох людей: авторів слів та музики, виконавців і виробників фонограм.

Опублікування твору, фонограми, відеограми - випуск в обіг за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав виготовлених поліграфічними, електронними чи іншими способами примірників твору, фонограми, відеограми у кількості, здатній задовольнити, з урахуванням характеру твору, фонограми чи відеограми, розумні потреби публіки, шляхом їх продажу, здавання в майновий найм, побутового чи комерційного прокату, надання доступу до них через електронні системи інформації таким чином, що будь-яка особа може його отримати з будь-якого місця і у будь-який час за власним вибором або передачі права власності на них чи володіння ними іншими способами. Опублікуванням твору, фонограми, відеограми вважається також депонування рукопису твору, фонограми, відеограми у сховищі (депозитарії) з відкритим доступом та можливістю одержання в ньому примірника (копії) твору, фонограми, відеограми;

Організатори гастрольних заходів - суб'єкти господарювання, що займаються організацією гастрольних заходів на території України і статутними документами яких передбачено таку діяльність.

Організація ефірного мовлення - телерадіоорганізація, що здійснює публічне сповіщення радіо- чи телевізійних передач і програм мовлення (як власного виробництва, так і виробництва інших організацій) шляхом передачі в ефір за допомогою радіохвиль (а також лазерних променів, гамма-променів тощо) у будь-якому частотному діапазоні (у тому числі й з використанням супутників);

Організація кабельного мовлення - телерадіоорганізація, що здійснює публічне сповіщення радіо- чи телевізійних передач і програм мовлення (як власного виробництва, так і виробництва інших організацій) шляхом передачі на віддаль сигналу за допомогою того чи іншого виду наземного, підземного чи підводного кабелю (провідникового, оптоволоконного чи іншого виду);

Організація колективного управління (організація колективного управління майновими правами) - організація, що управляє на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав і не має на меті одержання прибутку;

Організація мовлення - організація ефірного мовлення чи організація кабельного мовлення;

Примірник аудіовізуального твору, комп'ютерної програми, бази даних - копія аудіовізуального твору, комп'ютерної програми або бази даних на відповідному матеріальному носії, яка виконана безпосередньо чи опосередковано із цього аудіовізуального твору, комп'ютерної програми або бази даних і містить усі зафіксовані в аудіовізуальному творі, комп'ютерній програмі або базі даних рухомі зображення чи їх частину (як із звуковим супроводом, так і без нього);

Примірник відеограми - копія відеограми на відповідному матеріальному носії, яка виконана безпосередньо чи опосередковано із цієї відеограми і містить усі зафіксовані на ній рухомі зображення чи їх частину (як із звуковим супроводом, так і без нього);

Примірник твору - копія твору, виконана у будь-якій матеріальній формі;

Примірник фонограми - копія фонограми на відповідному матеріальному носії, яка виконана безпосередньо чи опосередковано із цієї фонограми і містить усі зафіксовані на ній звуки чи їх частину;

Публічна демонстрація аудіовізуального твору, відеограми - публічне одноразове чи багаторазове представлення публіці за згодою суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав у приміщенні, в якому можуть бути присутніми особи, які не належать до кола сім'ї або близьких знайомих цієї сім'ї, аудіовізуального твору чи зафіксованого у відеограмі виконання або будь-яких рухомих зображень;

Публічне виконання - подання за згодою суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав творів, виконань, фонограм, передач організацій мовлення шляхом декламації, гри, співу, танцю та іншим способом як безпосередньо (у живому виконанні), так і за допомогою будь-яких пристроїв і процесів (за винятком передачі в ефір чи по кабелях) у місцях, де присутні чи можуть бути присутніми особи, які не належать до кола сім'ї або близьких знайомих цієї сім'ї, незалежно від того, чи присутні вони в одному місці і в один і той самий час або в різних місцях і в різний час;

Публічне сповіщення (доведення до загального відома) - передача за згодою суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав в ефір за допомогою радіохвиль (а також лазерних променів, гамма-променів тощо), у тому числі з використанням супутників, чи передача на віддаль за допомогою проводів або будь-якого виду наземного чи підземного (підводного) кабелю (провідникового, оптоволоконного та інших видів) творів, виконань, будь-яких звуків і (або) зображень, їх записів у фонограмах і відеограмах, програм організацій мовлення тощо, коли зазначена передача може бути сприйнята необмеженою кількістю осіб у різних місцях, віддаленість яких від місця передачі є такою, що без зазначеної передачі зображення чи звуки не можуть бути сприйняті;

Публічний показ - будь-яка демонстрація оригіналу чи примірника твору, виконання, фонограми, відеограми, передачі організації мовлення за згодою суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав безпосередньо або на екрані за допомогою плівки, слайда, телевізійного кадру тощо (за винятком передачі в ефір чи по кабелях) або за допомогою інших пристроїв чи процесів у місцях, де присутні чи можуть бути присутніми особи, які не належать до кола сім'ї чи близьких знайомих цієї сім'ї особи, яка здійснює показ, незалежно від того, чи присутні вони в одному місці і в один і той самий час або в різних місцях і в різний час (публічний показ аудіовізуального твору чи відеограми означає також демонстрацію окремих кадрів аудіовізуального твору чи відеограми без дотримання їх послідовності);

Розповсюдження об'єктів авторського права і (або) суміжних прав - будь-яка дія, за допомогою якої об'єкти авторського права і (або) суміжних прав безпосередньо чи опосередковано пропонуються публіці, в тому числі доведення цих об'єктів до відома публіки таким чином, що її представники можуть здійснити доступ до цих об'єктів з будь-якого місця і в будь-який час за власним вибором;

Розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних – введення в обіг примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних шляхом їх продажу чи іншої передачі права власності;

Стаціонарний сценічний майданчик - сценічний майданчик, який належить закладу, підприємству чи організації культури, творчому колективу, виконавцю на правах власності або регулярно використовується ним не менше одного року на підставі інших цивільно-правових угод.

Суб'єкт майнових авторських і (або) суміжних прав – фізична або юридична особа, якій на законних підставах належать майнові авторські і (або) суміжні права на аудіовізуальні твори, фонограми, відеограми, комп'ютерні програми, бази даних.

Суспільне надбання - твори і об'єкти суміжних прав, строк дії авторського права і (або) суміжних прав на які закінчився;

Фонограма - звукозапис на відповідному носії (магнітній стрічці чи магнітному диску, грамофонній платівці, компакт-диску тощо) виконання або будь-яких звуків, крім звуків у формі запису, що входить до аудіовізуального твору. Фонограма є вихідним матеріалом для виготовлення її примірників (копій);

ДОДАТКИ

Додаток 1

Витяги з Цивільного кодексу України

Глава 35 Цивільного кодексу України. Загальні положення про право інтелектуальної власності

Стаття 418. Поняття права інтелектуальної власності

1. Право інтелектуальної власності - це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений цим Кодексом та іншим законом.

2. Право інтелектуальної власності становлять особисті немайнові права інтелектуальної власності та (або) майнові права інтелектуальної власності, зміст яких щодо певних об'єктів права інтелектуальної власності визначається цим Кодексом та іншим законом.

3. Право інтелектуальної власності є непорушним. Ніхто не може бути позбавлений права інтелектуальної власності чи обмежений у його здійсненні, крім випадків, передбачених законом.

Стаття 419. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності

1. Право інтелектуальної власності та право власності на річ не залежать одне від одного.

2. Перехід права на об'єкт права інтелектуальної власності не означає переходу права власності на річ.

3. Перехід права власності на річ не означає переходу права на об'єкт права інтелектуальної власності.

Стаття 420. Об'єкти права інтелектуальної власності

1. До об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема, належать:

- літературні та художні твори;
- комп'ютерні програми;
- компіляції даних (бази даних);
- виконання;
- фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій

Продовження додатка 1

- мовлення;
- наукові відкриття;
- винаходи, корисні моделі, промислові зразки;
- компонування (топографії) інтегральних мікросхем;
- раціоналізаторські пропозиції;
- сорти рослин, породи тварин;
- комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення;
- комерційні таємниці.

Стаття 421. Суб'єкти права інтелектуальної власності

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності є: творець (творці) об'єкта права інтелектуальної власності (автор, виконавець, винахідник тощо) та інші особи, яким належать особисті немайнові та (або) майнові права інтелектуальної власності відповідно до цього Кодексу, іншого закону чи договору.

Стаття 422. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності

1. Право інтелектуальної власності виникає (набувається) з підстав, встановлених цим Кодексом, іншим законом чи договором.

Стаття 423. Особисті немайнові права інтелектуальної власності

1. Особистими немайновими правами інтелектуальної власності є:

- право на визнання людини творцем (автором, виконавцем, винахідником тощо) об'єкта права інтелектуальної власності;
- право перешкоджати будь-якому посяганню на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди честі чи репутації творця об'єкта права інтелектуальної власності;

Продовження додатка 1

- інші особисті немайнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Особисті немайнові права інтелектуальної власності належать творцеві об'єкта права інтелектуальної власності. У випадках, передбачених законом, особисті немайнові права інтелектуальної власності можуть належати іншим особам.

3. Особисті немайнові права інтелектуальної власності не залежать від майнових прав інтелектуальної власності.

4. Особисті немайнові права інтелектуальної власності не можуть відчужуватися (передаватися), за винятками, встановленими законом.

Стаття 424. Майнові права інтелектуальної власності

1. Майновими правами інтелектуальної власності є:

- право на використання об'єкта права інтелектуальної власності;
- виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності;
- виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, в тому числі забороняти таке використання;
- інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Законом можуть бути встановлені винятки та обмеження в майнових правах інтелектуальної власності за умови, що такі обмеження та винятки не створюють істотних перешкод для нормальної реалізації майнових прав інтелектуальної власності та здійснення законних інтересів суб'єктів цих прав.

3. Майнові права інтелектуальної власності можуть відповідно до закону бути вкладом до статутного капіталу юридичної особи, предметом договору застави та інших зобов'язань, а також використовуватися в інших цивільних відносинах.

Продовження додатка 1

Стаття 425. Строк чинності прав інтелектуальної власності

1. Особисті немайнові права інтелектуальної власності є чинними безстроково, якщо інше не встановлено законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності є чинними протягом строків, встановлених цим Кодексом, іншим законом чи договором.

3. Майнові права інтелектуальної власності можуть бути припинені достроково у випадках, встановлених цим Кодексом, іншим законом чи договором.

Стаття 426. Використання об'єкта права інтелектуальної власності

1. Способи використання об'єкта права інтелектуальної власності визначаються цим Кодексом та іншим законом.

2. Особа, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності, може використовувати цей об'єкт на власний розсуд, з додержанням при цьому прав інших осіб.

3. Використання об'єкта права інтелектуальної власності іншою особою здійснюється з дозволу особи, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності, крім випадків правомірного використання без такого дозволу, передбачених цим Кодексом та іншим законом.

4. Умови надання дозволу (видачі ліцензії) на використання об'єкта права інтелектуальної власності можуть бути визначені ліцензійним договором, який укладається з додержанням вимог цього Кодексу та іншого закону.

Стаття 427. Передання майнових прав інтелектуальної власності

1. Майнові права інтелектуальної власності можуть бути передані відповідно до закону повністю або частково іншій особі.

2. Умови передання майнових прав інтелектуальної власності можуть бути визначені договором, який укладається відповідно до цього Кодексу та іншого закону.

Стаття 428. Здійснення права інтелектуальної власності, яке належить кільком особам

1. Право інтелектуальної власності, яке належить кільком особам спільно, може здійснюватися за договором між ними. У разі відсутності такого договору право інтелектуальної власності, яке належить кільком особам, здійснюється спільно.

Стаття 429. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору

1. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належать працівникові, який створив цей об'єкт. У випадках, передбачених законом, окремі особисті немайнові права інтелектуальної власності на такий об'єкт можуть належати юридичній або фізичній особі, де або у якої працює працівник.

2. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належать працівникові, який створив цей об'єкт, та юридичній або фізичній особі, де або у якої він працює, спільно, якщо інше не встановлено договором.

3. Особливості здійснення майнових прав інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, можуть бути встановлені законом.

Стаття 430. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням

1. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням, належать творцеві цього об'єкта.

2. У випадках, передбачених законом, окремі особисті немайнові права інтелектуальної власності на такий об'єкт можуть належати замовникові.

Продовження додатка 1

3. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням, належать творцеві цього об'єкта та замовникові спільно, якщо інше не встановлено договором.

Стаття 431. Наслідки порушення права інтелектуальної власності

1. Порушення права інтелектуальної власності, в тому числі невизнання цього права чи посягання на нього, тягне за собою відповідальність, встановлену цим Кодексом, іншим законом чи договором.

Стаття 432. Захист права інтелектуальної власності судом

1. Кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого права інтелектуальної власності відповідно до статті 16 цього Кодексу.

2. Суд у випадках та в порядку, встановлених законом, може постановити рішення, зокрема, про:

- застосування негайних заходів щодо запобігання порушенню права інтелектуальної власності та збереження відповідних доказів;

- зупинення пропуску через митний кордон України товарів, імпорт чи експорт яких здійснюється з порушенням права інтелектуальної власності;

- вилучення з цивільного обороту товарів, виготовлених або введених у цивільний оборот з порушенням права інтелектуальної власності та знищення таких товарів;

- вилучення з цивільного обороту матеріалів та знарядь, які використовувалися переважно для виготовлення товарів з порушенням права інтелектуальної власності або вилучення та знищення таких матеріалів та знарядь;

- застосування разового грошового стягнення замість відшкодування збитків за неправомірне використання об'єкта права інтелектуальної власності. Розмір стягнення визначається відповідно до закону з урахуванням вини особи та інших обставин, що мають істотне значення;

Продовження додатка 1

- опублікування в засобах масової інформації відомостей про порушення права інтелектуальної власності та зміст судового рішення щодо такого порушення.

Глава 36 Цивільного кодексу України. Право інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (авторське право)

Стаття 433. Об'єкти авторського права

1. Об'єктами авторського права є твори, а саме:

літературні та художні твори, зокрема:

- романи, поеми, статті та інші письмові твори;
- лекції, промови, проповіді та інші усні твори;
- драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні, інші сценічні твори;
- музичні твори (з текстом або без тексту);
- аудіовізуальні твори;
- твори живопису, архітектури, скульптури та графіки;
- фотографічні твори;
- твори ужиткового мистецтва;
- ілюстрації, карти, плани, ескізи і пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки;
- переклади, адаптації, аранжування та інші переробки літературних або художніх творів;
- збірники творів, якщо вони за добором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності;
- комп'ютерні програми;
- компіляції даних (бази даних), якщо вони за добором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності;
- інші твори.

Продовження додатка 1

2. Твори є об'єктами авторського права без виконання будь-яких формальностей щодо них та незалежно від їх завершеності, призначення, цінності тощо, а також способу чи форми їх вираження.

3. Авторське право не поширюється на ідеї, процеси, методи діяльності або математичні концепції як такі.

4. Комп'ютерні програми охороняються як літературні твори.

5. Компіляції даних (бази даних) або іншого матеріалу охороняються як такі. Ця охорона не поширюється на дані або матеріал як такі та не зачіпає авторське право на дані або матеріал, що є складовими компіляції.

Стаття 434. Твори, які не є об'єктами авторського права

1. Не є об'єктами авторського права:

1) акти органів державної влади та органів місцевого самоврядування (закони, укази, постанови, рішення тощо), а також їх офіційні переклади;

2) державні символи України, грошові знаки, емблеми тощо, затверджені органами державної влади;

3) повідомлення про новини дня або інші факти, що мають характер звичайної прес-інформації;

4) інші твори, встановлені законом.

Стаття 435. Суб'єкти авторського права

1. Первинним суб'єктом авторського права є автор твору. За відсутності доказів іншого автором твору вважається фізична особа, зазначена звичайним способом як автор на оригіналі або примірнику твору (презумпція авторства).

2. Суб'єктами авторського права є також інші фізичні та юридичні особи, які набули прав на твори відповідно до договору або закону.

Стаття 436. Співавторство

1. Авторське право на твір, створений у співавторстві, належить співавторам спільно, незалежно від того, становить такий твір одне нерозривне ціле чи складається з частин, кожна з яких може мати ще й самостійне значення.

Продовження додатка 1

Частина твору, створеного у співавторстві, визнається такою, що має самостійне значення, якщо вона може бути використана незалежно від інших частин цього твору.

2. Кожен із співавторів зберігає своє авторське право на створену ним частину твору, яка має самостійне значення.

3. Відносини між співавторами можуть бути визначені договором. У разі відсутності такого договору авторське право на твір здійснюється всіма співавторами спільно.

Стаття 437. Виникнення авторського права

1. Авторське право виникає з моменту створення твору.

2. Особа, яка має авторське право, для сповіщення про свої права може використовувати спеціальний знак, встановлений законом.

Стаття 438. Особисті немайнові права автора

1. Автору твору належать особисті немайнові права, встановлені статтею 423 цього Кодексу, а також право:

- 1) вимагати зазначення свого імені у зв'язку з використанням твору, якщо це практично можливо;
- 2) забороняти зазначення свого імені у зв'язку з використанням твору;
- 3) обирати псевдонім у зв'язку з використанням твору;
- 4) на недоторканність твору.

Стаття 439. Забезпечення недоторканності твору

1. Автор має право протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню або іншій зміні твору чи будь-якому іншому посяганню на твір, що може зашкодити честі та репутації автора, а також супроводженню твору без його згоди ілюстраціями, передмовами, післямовами, коментарями тощо.

2. У разі смерті автора недоторканність твору охороняється особою, уповноваженою на це автором. За відсутності такого уповноваження

Продовження додатка 1

недоторканність твору охороняється спадкоємцями автора, а також іншими заінтересованими особами.

Стаття 440. Майнові права інтелектуальної власності на твір

1. Майновими правами інтелектуальної власності на твір є:

- 1) право на використання твору;
- 2) виключне право дозволяти використання твору;
- 3) право перешкоджати неправомірному використанню твору, в тому числі забороняти таке використання;
- 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права на твір належать його авторові, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Стаття 441. Використання твору

1. Використанням твору є його:

- 1) опублікування (випуск у світ);
- 2) відтворення будь-яким способом та у будь-якій формі;
- 3) переклад;
- 4) переробка, адаптація, аранжування та інші подібні зміни;
- 5) включення складовою частиною до збірників, баз даних, антологій, енциклопедій тощо;
- 6) публічне виконання;
- 7) продаж, передання в найм (оренду) тощо;
- 8) імпорт його примірників, примірників його перекладів, переробок тощо.

2. Використанням твору є також інші дії, встановлені законом.

Стаття 442. Опублікування твору (випуск твору у світ)

1. Твір вважається опублікованим (випущеним у світ), якщо він будь-яким способом повідомлений невизначеному колу осіб, у тому числі виданий,

Продовження додатка 1

публічно виконаний, публічно показаний, переданий по радіо чи телебаченню, відображений у загальнодоступних електронних системах інформації.

2. Твір не може бути опублікований, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого і сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральності населення.

3. Ніхто не має права опублікувати твір без згоди автора, крім випадків, встановлених цим Кодексом та іншим законом.

4. У разі смерті автора його правонаступники мають право на опублікування твору, якщо це не суперечить волі автора.

Стаття 443. Використання твору за згодою автора

1. Використання твору здійснюється лише за згодою автора, крім випадків правомірного використання твору без такої згоди, встановлених цим Кодексом та іншим законом.

Стаття 444. Випадки правомірного використання твору без згоди автора

1. Твір може бути вільно, без згоди автора та інших осіб, та безоплатно використаний будь-якою особою:

1) як цитата з правомірно опублікованого твору або як ілюстрація у виданнях, радіо- і телепередачах, фонограмах та відеограм.ах, призначених для навчання, за умови дотримання звичаїв, зазначення джерела запозичення та імені автора, якщо

воно вказане в такому джерелі, та в обсязі, виправданому поставленою метою;

2) для відтворення у судовому та адміністративному провадженні в обсязі, виправданому цією метою;

3) в інших випадках, передбачених законом.

2. Особа, яка використовує твір, зобов'язана зазначити ім'я автора твору та джерело запозичення.

Продовження додатка 1

Стаття 445. Право автора на плату за використання його твору

1. Автор має право на плату за використання його твору, якщо інше не встановлено цим Кодексом та іншим законом.

Стаття 446. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір

1. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір спливає через сімдесят років, що відліковуються з 1 січня року, наступного за роком смерті автора чи останнього із співавторів, який пережив інших співавторів, крім випадків, передбачених законом.

Стаття 447. Правові наслідки закінчення строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір

1. Після закінчення строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір він може вільно та безоплатно використовуватися будь-якою особою, за винятками, встановленими законом.

Стаття 448. Право автора на частку від суми продажу оригіналу твору

1. Автор має невідчужуване право на одержання грошової суми у розмірі п'яти відсотків від суми кожного продажу оригіналу художнього твору чи оригіналу рукопису літературного твору, наступного за відчуженням оригіналу, здійсненим автором. Зазначена сума сплачується продавцем оригіналу твору.

2. Право, встановлене частиною першою цієї статті, переходить до спадкоємців автора твору та спадкоємців цих спадкоємців і діє до спливу строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір, установленого статтею 446 цього Кодексу.

Глава 37 Цивільного кодексу України. Право інтелектуальної власності на виконання, фонограму, відеограму та програму (передачу) організації мовлення

Стаття 449. Об'єкти суміжних прав

1. Об'єктами суміжних прав без виконання будь-яких формальностей щодо цих об'єктів та незалежно від їх призначення, змісту, цінності тощо, а також способу чи форми їх вираження є:

- а) виконання;
- б) фонограми;
- в) відеограми;
- г) програми (передачі) організації мовлення.

Стаття 450. Суб'єкти суміжних прав

1. Первинними суб'єктами суміжних прав є виконавець, виробник фонограми, виробник відеограми, організація мовлення. За відсутності доказів іншого виконавцем, виробником фонограми, відеограми, програми (передачі) організації мовлення вважається особа, ім'я (найменування) якої зазначено відповідно у фонограмі, відеограмі, їх примірниках чи на упаковці, а також під час передачі організації мовлення.

2. Суб'єктами суміжних прав є також інші особи, які набули таких прав відповідно до договору чи закону.

Стаття 451. Виникнення суміжних прав

Право інтелектуальної власності на виконання виникає з моменту першого його здійснення.

1. Право інтелектуальної власності на фонограму чи відеограму виникає з моменту її вироблення.

2. Право інтелектуальної власності на передачу (програму) організації мовлення виникає з моменту її першого здійснення.

3. Особа, яка має суміжне право, для сповіщення про свої права може використовувати спеціальний знак, встановлений законом.

Продовження додатка 1

Стаття 452. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав

1. Майновими правами інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав є:

- 1) право на використання об'єкта суміжних прав;
- 2) виключне право дозволяти використання об'єкта суміжних прав;
- 3) право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта суміжних прав, у тому числі забороняти таке використання;
- 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав належать відповідно виконавцеві, виробнику фонограми, виробнику відеограми чи організації мовлення, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Стаття 453. Використання виконання

1. Використанням виконання є:

- 1) доведення виконання до відома публіки під час його здійснення;
- 2) записування (фіксування) виконання під час його здійснення, якщо таке записування дає можливість сприйняття, відтворення та передачі виконання за допомогою технічних засобів;
- 3) пряме чи опосередковане відтворення запису виконання будь-яким способом та у будь-якій формі;
- 4) продаж та інше відчуження оригіналу чи примірника запису виконання;
- 5) оренда оригіналу чи примірника запису виконання;
- 6) забезпечення засобами зв'язку можливості доступу будь-якої особи до записаного виконання з місця та в час, обраних нею.

2. Використанням виконання є також інші дії, встановлені законом.

Продовження додатка 1

Стаття 454. Використання фонограми, відеограми

1. Використанням фонограми, відеограми є:

- 1) пряме або опосередковане відтворення будь-яким способом та у будь-якій формі відеограми, фонограми;
- 2) продаж та інше відчуження оригіналу чи примірника фонограми, відеограми;
- 3) оренда оригіналу чи примірника фонограми, відеограми;
- 4) забезпечення засобами зв'язку можливості доступу будь-якої особи до фонограми, відеограми з місця та в час, обраних нею.

2. Використанням фонограми, відеограми є також інші дії, встановлені законом.

Стаття 455. Використання передачі (програми) організації мовлення

1. Використанням передачі (програми) організації мовлення є:

- 1) здійснення (трансляція, ретрансляція) передачі (програми)
- 2) організації мовлення;
- 3) записування (фіксування) передачі (програми) організації мовлення, якщо таке записування дає можливість сприйняття, відтворення та здійснення її за допомогою технічних засобів;
- 4) відтворення запису передачі (програми) організації мовлення;
- 5) представлення передачі (програми) організації мовлення публіці у місці, де встановлено вхідну плату.

2. Використанням передачі (програми) організації мовлення є також інші дії, встановлені законом.

Стаття 456. Строки чинності суміжних майнових прав

1. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на виконання спливає через п'ятдесят років, що відліковуються з 1 січня року, наступного за

Продовження додатка 1

роком здійснення першого запису виконання, а за відсутності такого запису — з 1 січня року, наступного за роком здійснення виконання.

2. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на фонограму, відеограму спливає через п'ятдесят років, що відліковуються з 1 січня року, наступного за роком її опублікування, а за відсутності такого опублікування протягом п'ятдесяти років від дати її вироблення — з 1 січня року, наступного за роком вироблення фонограми, відеограми.

3. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на передачу (програму) організації мовлення спливає через п'ятдесят років, що відліковуються з 1 січня року, наступного за роком її першого здійснення.

4. Законом в окремих випадках можуть встановлюватися інші строки чинності суміжних прав.

Стаття 457. Поняття наукового відкриття

1. Науковим відкриттям є встановлення невідомих раніше, але об'єктивно існуючих закономірностей, властивостей та явищ матеріального світу, які вносять докорінні зміни у рівень наукового пізнання.

Стаття 458. Право на наукове відкриття

1. Автор наукового відкриття має право надати науковому відкриттю своє ім'я або спеціальну назву.

2. Право на наукове відкриття засвідчується дипломом та охороняється у порядку, встановленому законом.

Глава 38 Цивільного кодексу України. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття

Стаття 457. Поняття наукового відкриття

1. Науковим відкриттям є встановлення невідомих раніше, але об'єктивно існуючих закономірностей, властивостей та явищ матеріального світу, які вносять докорінні зміни у рівень наукового пізнання.

Продовження додатка 1

Стаття 458. Право на наукове відкриття

1. Автор наукового відкриття має право надати науковому відкриттю своє ім'я або спеціальну назву.

2. Право на наукове відкриття засвідчується дипломом та охороняється у порядку, встановленому законом.

Глава 39 Цивільного кодексу України. Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

Стаття 459. Придатність винаходу для набуття права інтелектуальної власності на нього

1. Винахід вважається придатним для набуття права інтелектуальної власності на нього, якщо він, відповідно до закону, є новим, має винахідницький рівень і придатний для промислового використання.

2. Об'єктом винаходу може бути продукт (пристрій, речовина тощо) або процес у будь-якій сфері технології.

3. Законом можуть бути встановлені продукти та процеси, які не є придатними для набуття права інтелектуальної власності на них відповідно до цієї статті.

Стаття 460. Придатність корисної моделі для набуття права інтелектуальної власності на неї

1. Корисна модель вважається придатною для набуття права інтелектуальної власності на неї, якщо вона, відповідно до закону, є новою і придатною для промислового використання.

2. Об'єктом корисної моделі може бути продукт (пристрій, речовина тощо) або процес у будь-якій сфері технології.

3. Законом можуть бути встановлені продукти та процеси, які не є придатними для набуття права інтелектуальної власності на них відповідно до цієї статті.

Продовження додатка 1

Стаття 461. Придатність промислового зразка для набуття права інтелектуальної власності на нього

1. Промисловий зразок вважається придатним для набуття права інтелектуальної власності на нього, якщо він, відповідно до закону, є новим.

2. Об'єктом промислового зразка можуть бути форма, малюнок чи розфарбування або їх поєднання, що визначають зовнішній вигляд промислового виробу.

Стаття 462. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

1. Набуття права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок засвідчується патентом.

2. Обсяг правової охорони визначається формулою винаходу, корисної моделі, сукупністю суттєвих ознак промислового зразка.

3. Умови та порядок видачі патенту встановлюються законом.

Стаття 463. Суб'єкти права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок є:

1) винахідник, автор промислового зразка;

2) інші особи, які набули прав на винахід, корисну модель та промисловий зразок за договором чи законом.

Стаття 464. Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

1. Майновими правами інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок є:

1) право на використання винаходу, корисної моделі, промислового зразка;

Продовження додатка 1

2) виключне право дозволяти використання винаходу, корисної моделі, промислового зразка (видавати ліцензії);

3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню винаходу, корисної моделі, промислового зразка, в тому числі забороняти таке використання;

4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок належать володільцю відповідного патенту, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Стаття 465. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

1. Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок є чинними з дати, наступної за датою їх державної реєстрації, за умови підтримання чинності цих прав відповідно до закону.

2. Законом можуть бути встановлені умови тимчасової чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід до набрання ними чинності відповідно до частини першої цієї статті.

3. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід спливає через двадцять років, що відліковуються від дати подання заявки на винахід в установленому законом порядку. Цей строк може бути продовжений в установленому законом порядку щодо винаходу, використання якого потребує спеціальних випробувань та офіційного дозволу.

4. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на корисну модель спливає через десять років від дати подання заявки на корисну модель в установленому законом порядку.

5. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на промисловий зразок спливає через п'ятнадцять років від дати подання заявки на промисловий зразок в установленому законом порядку.

Продовження додатка 1

Стаття 466. Дostroкове припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

1. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок може бути припинено достроково за ініціативою особи, якій вони належать, якщо це не суперечить умовам договору, а також в інших випадках, передбачених законом.

Стаття 467. Правові наслідки припинення чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

1. У разі припинення чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок ці об'єкти можуть вільно та безоплатно використовуватися будь-якою особою, за винятками, встановленими законом.

2. Якщо у зв'язку з достроковим припиненням чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок завдано збитків особі, якій було надано дозвіл на використання цих об'єктів, такі збитки відшкодовуються особою, яка надала зазначений дозвіл, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Стаття 468. Відновлення чинності достроково припинених виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

1. Чинність достроково припинених виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок може бути відновлено у порядку, встановленому законом, за заявою особи, якій ці права належали у момент їх припинення.

Продовження додатка 1

Стаття 469. Визнання прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок недійсними

1. Права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок визнаються недійсними з підстав та в порядку, встановлених законом.

Стаття 470. Право попереднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок

1. Будь-яка особа, яка до дати подання заявки на винахід, корисну модель, промисловий зразок або, якщо було заявлено пріоритет, до дати пріоритету заявки в інтересах своєї діяльності добросовісно використала винахід, корисну модель, промисловий зразок в Україні або здійснила значну і серйозну підготовку для такого використання, має право на безоплатне продовження такого використання або використання, яке передбачалося зазначеною підготовкою (право попереднього користувача).

2. Право попереднього користувача може передаватися або переходити до іншої особи тільки разом із підприємством чи діловою практикою або з тією частиною підприємства чи ділової практики, в яких було використано винахід, корисну модель, промисловий зразок або здійснено значну і серйозну підготовку для такого використання.

Глава 40 Цивільного кодексу України. Право інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми

Стаття 471. Придатність компонування інтегральної мікросхеми для набуття права інтелектуальної власності на нього

1. Компонування інтегральної мікросхеми вважається придатним для набуття права інтелектуальної власності на нього, якщо воно є оригінальним.

Продовження додатка 1

Стаття 472. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми

1. Набуття права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми засвідчується свідоцтвом.

2. Обсяг правової охорони компонування інтегральної мікросхеми визначається зображенням цього компонування на матеріальному носіїві.

3. Умови та порядок видачі свідоцтва встановлюються законом.

Стаття 473. Суб'єкти права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми є:

- 1) автор компонування інтегральної мікросхеми;
- 2) інші особи, які набули прав на компонування інтегральної мікросхеми за договором чи законом.

Стаття 474. Майнові права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми

1. Майновими правами інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми є:

- 1) право на використання компонування інтегральної мікросхеми;
- 2) виключне право дозволяти використання компонування інтегральної мікросхеми;
- 3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню компонування інтегральної мікросхеми, в тому числі забороняти таке використання;
- 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми належать володільцю відповідного свідоцтва, якщо інше не встановлено законом чи договором.

Продовження додатка 1

Стаття 475. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми

1. Майнові права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми є чинними з дати, наступної за датою їх державної реєстрації за умови підтримання чинності цих прав відповідно до закону.

2. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми спливає через десять років, що відліковуються від дати подання заявки на компонування інтегральної мікросхеми в установленому законом порядку.

Стаття 476. Дострокове припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми

1. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми може бути припинено достроково за ініціативою особи, якій вони належать, якщо це не суперечить умовам договору, а також в інших випадках, передбачених законом.

Стаття 477. Правові наслідки спливу строку чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми

1. У разі припинення чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми воно може вільно та безоплатно використовуватися будь-якою особою, за винятками, встановленими законом.

2. Якщо у зв'язку з достроковим припиненням чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми завдано збитків особі, якій було надано дозвіл на його використання, такі збитки відшкодовуються особою, яка надала зазначений дозвіл, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Продовження додатка 1

Стаття 478. Відновлення чинності достроково припинених виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми

1. Чинність достроково припинених виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми може бути відновлено у порядку, встановленому законом, за заявою особи, якій ці права належали у момент їх припинення.

Стаття 479. Визнання прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми недійсними

1. Права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми визнаються недійсними з підстав та в порядку, встановлених законом.

Стаття 480. Право попереднього користувача на компонування інтегральної мікросхеми

1. Будь-яка особа, яка до дати подання заявки на компонування інтегральної мікросхеми або, якщо було заявлено пріоритет, до дати пріоритету заявки в інтересах своєї діяльності добросовісно використала компонування інтегральної мікросхеми в Україні або здійснила значну і серйозну підготовку для такого використання, має право на безоплатне продовження такого використання або використання, яке передбачалося зазначеною підготовкою (право попереднього користувача).

2. Право попереднього користувача може передаватися або переходити до іншої особи тільки разом із підприємством чи діловою практикою або з тією частиною підприємства чи ділової практики, в яких було використано компонування інтегральної мікросхеми або здійснено значну і серйозну підготовку для такого використання.

Продовження додатка 1

Глава 41 Цивільного кодексу України. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію

Стаття 481. Поняття та об'єкти раціоналізаторської пропозиції

1. Раціоналізаторською пропозицією є визнана юридичною особою пропозиція, яка містить технологічне (технічне) або організаційне рішення у будь-якій сфері її діяльності.

2. Об'єктом раціоналізаторської пропозиції може бути матеріальний об'єкт або процес.

Стаття 482. Обсяг правової охорони раціоналізаторської пропозиції

1. Обсяг правової охорони раціоналізаторської пропозиції визначається її описом, а також кресленнями, якщо вони подані.

Стаття 483. Суб'єкти права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію є її автор та юридична особа, якій ця пропозиція подана.

Стаття 484. Права суб'єктів права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію

1. Автор раціоналізаторської пропозиції має право на добросовісне заохочення від юридичної особи, якій ця пропозиція подана.

2. Юридична особа, яка визнала пропозицію раціоналізаторською, має право на використання цієї пропозиції у будь-якому обсязі.

Глава 42 Цивільного кодексу України. Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин

Стаття 485. Види прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин

1. Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин становлять:

- 1) особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин, засвідчені державною реєстрацією;

Продовження додатка 1

2) майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин, засвідчені патентом;

3) майнове право інтелектуальної власності на поширення сорту рослин, породи тварин, засвідчене державною реєстрацією.

Стаття 486. Суб'єкти права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин є:

1) автор сорту рослин, породи тварин;

2) інші особи, які набули майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин за договором чи законом.

Стаття 487. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин, засвідчені патентом

1. Майновими правами інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин, засвідченими патентом, є:

1) право на використання сорту рослин, породи тварин, придатних для поширення в Україні;

2) виключне право дозволяти використання сорту рослин, породи тварин;

3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню сорту рослин, породи тварин, у тому числі забороняти таке використання;

4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин належать володільцю патенту, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Стаття 488. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин

1. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин, засвідчені патентом, є чинними з дати, наступної за датою їх державної реєстрації, за умови підтримання чинності цих прав відповідно до закону.

2. Законом можуть бути встановлені умови тимчасової чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин до набрання ними чинності відповідно до частини першої цієї статті.

3. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин спливає через тридцять років, а щодо дерев та винограду — через тридцять п'ять років, що відліковуються з 1 січня року, наступного за роком державної реєстрації цих прав.

4. Чинність виключних майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин може бути припинено достроково або поновлено у випадках та у порядку, встановлених законом.

5. Право на поширення сорту рослин, породи тварин є чинним з дати, наступної за датою його державної реєстрації, та діє безстроково за умови підтримання чинності цього права відповідно до закону.

6. Чинність виключних майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин може бути припинено достроково або поновлено у випадках та у порядку, встановлених законом.

Глава 43 Цивільного кодексу України. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування

Стаття 489. Правова охорона комерційного найменування

1. Правова охорона надається комерційному найменуванню, якщо воно дає можливість вирізнити одну особу з-поміж інших та не вводить в оману споживачів щодо справжньої її діяльності.

2. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування є чинним з моменту першого використання цього найменування та охороняється без

Продовження додатка 1

обов'язкового подання заявки на нього чи його реєстрації і незалежно від того, є чи не є комерційне найменування частиною торговельної марки.

3. Відомості про комерційне найменування можуть вноситися до реєстрів, порядок ведення яких встановлюється законом.

4. Особи можуть мати однакові комерційні найменування, якщо це не вводить в оману споживачів щодо товарів, які вони виробляють та (або) реалізують, та послуг, які ними надаються.

Стаття 490. Майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування

1. Майновими правами інтелектуальної власності на комерційне найменування є:

- 1) право на використання комерційного найменування;
- 2) право перешкоджати іншим особам неправомірно використовувати комерційне найменування, в тому числі забороняти таке використання;
- 3) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування передаються іншій особі лише разом з цілісним майновим комплексом особи, якій ці права належать, або його відповідною частиною.

Стаття 491. Припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на комерційне найменування

1. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на комерційне найменування припиняється у разі ліквідації юридичної особи та з інших підстав, встановлених законом.

Глава 44 Цивільного кодексу України. Право інтелектуальної власності на торговельну марку

Стаття 492. Торговельна марка

1. Торговельною маркою може бути будь-яке позначення або будь-яка комбінація позначень, які придатні для вирізнення товарів (послуг), що виробляються (надаються) однією особою, від товарів (послуг), що

Продовження додатка 1

виробляються (надаються) іншими особами. Такими позначеннями можуть бути, зокрема, слова, літери, цифри, зображувальні елементи, комбінації кольорів.

Стаття 493. Суб'єкти права інтелектуальної власності на торговельну марку

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності на торговельну марку є фізичні та юридичні особи.

2. Право інтелектуальної власності на певну торговельну марку може належати одночасно кільком фізичним та (або) юридичним особам.

Стаття 494. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку

1. Набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку засвідчується свідоцтвом. Умови та порядок видачі свідоцтва встановлюються законом.

2. Обсяг правової охорони торговельної марки визначається наведеними у свідоцтві її зображенням та переліком товарів і послуг, якщо інше не встановлено законом.

3. Набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку, яка має міжнародну реєстрацію або визнана в установленому законом порядку добре відомою, не вимагає засвідчення свідоцтвом.

Стаття 495. Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку

1. Майновими правами інтелектуальної власності на торговельну марку є:

- 1) право на використання торговельної марки;
- 2) виключне право дозволяти використання торговельної марки;
- 3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню торговельної марки, в тому числі забороняти таке використання;
- 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

Продовження додатка 1

2. Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку належать володільцю відповідного свідоцтва, володільцю міжнародної реєстрації, особі, торговельну марку якої визнано в установленому законом порядку добре відомою, якщо інше не встановлено договором.

Стаття 496. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку

1. Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку є чинними протягом десяти років з дати, наступної за датою подання заявки на торговельну марку в установленому законом порядку, якщо інше не встановлено законом. Зазначений строк може бути продовженим щоразу на десять років у порядку, встановленому законом.

Стаття 497. Дострокове припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку

1. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку припиняється в установленому законом порядку достроково у зв'язку з перетворенням торговельної марки у загальноновживане позначення певного виду товарів чи послуг.

2. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку може бути припинено достроково за ініціативою особи, якій вони належать, якщо це не суперечить умовам договору, а також в інших випадках, передбачених законом.

3. Якщо у зв'язку з достроковим припиненням чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку завдано збитків особі, якій було надано дозвіл на її використання, такі збитки відшкодовуються особою, яка надала зазначений дозвіл, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Продовження додатка 1

Стаття 498. Відновлення чинності достроково припинених виключних майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку

1. Чинність достроково припинених виключних майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку може бути відновлено у порядку, встановленому законом, за заявою особи, якій ці права належали у момент їх припинення.

Стаття 499. Визнання прав інтелектуальної власності на торговельну марку недійсними

1. Права інтелектуальної власності на торговельну марку визнаються недійсними з підстав та в порядку, встановлених законом.

Стаття 500. Право попереднього користувача на торговельну марку

1. Будь-яка особа, яка до дати подання заявки на торговельну марку або, якщо було заявлено пріоритет, до дати пріоритету заявки в інтересах своєї діяльності добросовісно використала торговельну марку в Україні або здійснила значну і серйозну підготовку для такого використання, має право на безоплатне продовження такого використання або використання, яке передбачалося зазначеною підготовкою (право попереднього користувача).

2. Право попереднього користувача може передаватися або переходити до іншої особи тільки разом із підприємством чи діловою практикою або з тією частиною підприємства чи ділової практики, в яких було використано торговельну марку або здійснено значну і серйозну підготовку для такого використання.

Глава 45 Цивільного кодексу України. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення

Стаття 501. Набуття права інтелектуальної власності на географічне зазначення

1. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення виникає з дати державної реєстрації цього права, якщо інше не встановлено законом.

Продовження додатка 1

2. Обсяг правової охорони географічного зазначення визначається характеристиками товару (послуги) і межами географічного місця його (її) походження, зафіксованими державною реєстрацією права інтелектуальної власності на географічне зазначення.

Стаття 502. Суб'єкти права інтелектуальної власності на географічне зазначення

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності на географічне зазначення є виробники товарів, асоціації споживачів, інші особи, визначені законом.

Стаття 503. Права інтелектуальної власності на географічне зазначення

1. Правами інтелектуальної власності на географічне зазначення є:

- 1) право на визнання позначення товару (послуги) географічним зазначенням;
- 2) право на використання географічного зазначення;
- 3) право перешкоджати неправомірному використанню географічного зазначення, в тому числі забороняти таке використання.

2. Права інтелектуальної власності на географічне зазначення, що належать окремим суб'єктам права інтелектуальної власності на географічне зазначення, встановлюються законом.

Стаття 504. Строк чинності права інтелектуальної власності на географічне зазначення

1. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення є чинним з дати, наступної за датою державної реєстрації, і охороняється безстроково за умови збереження характеристик товару (послуги), позначених цим зазначенням.

Глава 46 Цивільного кодексу України. Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю

Стаття 505. Поняття комерційної таємниці

1. Комерційною таємницею є інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію.

2. Комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці.

Стаття 506. Майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю

1. Майновими правами інтелектуальної власності на комерційну таємницю є:

- 1) право на використання комерційної таємниці;
- 2) виключне право дозволяти використання комерційної таємниці;
- 3) виключне право перешкоджати неправомірному розголошенню, збиранню та використанню комерційної таємниці;
- 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю належать особі, яка правомірно визначила інформацію комерційною таємницею, якщо інше не встановлено договором.

Стаття 507. Охорона комерційної таємниці органами державної влади

1. Органи державної влади зобов'язані охороняти від недобросовісного комерційного використання інформацію, яка є комерційною таємницею та створення якої потребує значних зусиль і яка надана їм з метою отримання встановленого законом дозволу на діяльність, пов'язану з фармацевтичними,

Закінчення додатка 1

сільськогосподарськими, хімічними продуктами, що містять нові хімічні сполуки. Ця інформація охороняється органами державної влади також від розголошення, крім випадків, коли розголошення необхідне для забезпечення захисту населення або не вжито заходів щодо її охорони від недобросовісного комерційного використання.

2. Органи державної влади зобов'язані охороняти комерційну таємницю також в інших випадках, передбачених законом.

Стаття 508. Строк чинності права інтелектуальної власності на комерційну таємницю

1. Строк чинності права інтелектуальної власності на комерційну таємницю обмежується строком існування сукупності ознак комерційної таємниці, встановлених частиною першою статті 505 цього Кодексу.

Додаток 2

Нормативно-правові акти, що регулюють питання, пов'язані з охороною авторського права і суміжних прав.

№	Назва нормативно-правового акта	Дата прийняття і номер акта
1	Закон України «Про авторське право і суміжні права» (в редакції Закону України від 11 липня 2001р. № 2627-III, з подальшими змінами та доповненнями)	23 грудня 1993 р. № 3792-XII
2	Закон України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» (у редакції Закону України від 10 липня 2003р. № 1098-IV)	23 березня 2000 р. № 1587-III
3	Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» (зі змінами та доповненнями)	16 листопада 1992 р. № 2782-XII
4	Закон України «Про видавничу справу» (зі змінами та доповненнями)	5 червня 1997 р. № 318/97-ВР
5	Закон України «Про телебачення і радіомовлення» (в редакції Закону України від 12 січня 2006р. № 3317- IV)	21 грудня 1993 р. № 3759-XII
6	Закон України «Про кінематографію» (зі змінами та доповненнями)	13 січня 1998 р. № 9/98-ВР
7	Закон України «Про архітектурну діяльність» (зі змінами та доповненнями)	20 травня 1999 р. № 687-XIV

Продовження додатка 2

8	Закон України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування, матриць» (зі змінами та доповненнями)	17 січня 2002 р. № 2953-III
9	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил роздрібної торгівлі примірниками аудіовізуальних творів і фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» (зі змінами та доповненнями)	4 листопада 1997 р. № 1209
10	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державний департамент інтелектуальної власності»	20 червня 2000 р. № 997
11	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження положення з питань розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» (зі змінами та доповненнями)	13 жовтня 2000 р. № 1555
12	Постанова Кабінету Міністрів України «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір»	27 грудня 2001 р. № 1756

Продовження додатка 2

13	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання , зберігання та видачі примірників дисків для лазерних систем зчитування» (зі змінами та доповненнями)	4 липня 2002 р. № 925
14	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав»	18 січня 2003 р. № 72
15	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження розміру винагороди (роялті) за використання опублікованих з комерційною метою фонограм і відеогам та порядку її виплати» (зі змінами та доповненнями)	18 січня 2003 р. № 71
16	Указ Президента України «Про Міністерство освіти і науки України» (зі змінами та доповненнями)	7 червня 2000 р. № 773/2000
17	Положення про апеляційну комісію з питань інтелектуальної власності на сорти рослин, затверджене наказом Державної служби з охорони прав на сорти рослин	8 січня 2003 р. № 6-1
18	Порядок обліку організацій колективного управління та здійснення нагляду за їх діяльністю, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України	21 травня 2003 р. № 311

Продовження додатка 2

19	Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з виробництва дисків для лазерних систем зчитування, матриць, затверджені спільним наказом Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва і Міністерства освіти і науки України (зі змінами та доповненнями)	3 липня 2002 р. № 71/382
20	Порядок контролю за додержанням Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва дисків для лазерних систем зчитування, матриць, затверджений спільним наказом Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва і Міністерства освіти і науки України (зі змінами та доповненнями)	21 лютого 2003 р. № 12/93
21	Порядок застосування фінансових санкцій до суб'єктів господарювання за порушення вимог Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування, матриць», затверджений наказом Міністерства освіти і науки України (зі змінами та доповненнями)	28 жовтня 2002 р. № 61912/93

Продовження додатка 2

Нормативно-правові акти, що регулюють питання, пов'язані з охороною прав на об'єкти промислової власності

1	Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» (в редакції Закону України від 1 червня 2000 р. № 1771-III, з подальшими змінами та доповненнями)	15 грудня 1993р. № 3687-XII
2	Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» (зі змінами та доповненнями)	15 грудня 1993р. № 3688-XII
3	Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» (зі змінами та доповненнями)	15 грудня 1993р. № 3689-XII
4	Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» (в редакції Закону України від 17 січня 2002 р. № 2986-III, з подальшими змінами та доповненнями)	21 квітня 1993 р. № 3116-XII
5	Закон України «Про науково-технічну інформацію» (зі змінами та доповненнями)	25 червня 1993 р. № 3322-XII
6	Закон України « Про лікарські засоби» (зі змінами та доповненнями)	4 квітня 1996 р. № 123/96-ВР
7	Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» (зі змінами та доповненнями)	7 червня 1996 р. № 236/96-ВР
8	Закон України «Про рекламу» (в редакції Закону України від 11 липня 2003 р. № 1121-IV, з подальшими змінами та доповненнями)	3 липня 1996 р. № 270/96-ВР

Продовження додатка 2

9	Закон України « Про охорону прав на зазначення походження товарів» (зі змінами та доповненнями)	16 червня 1999 р. № 752-XIV
10	Закон України « Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» (зі змінами та доповненнями)	5 листопада 1997 р. № 621/97-ВР
11	Постанова КМУ «Про заходи щодо реалізації Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» (зі змінами та доповненнями)	19 серпня 2002 р. № 1183
12	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні»	15 травня 2003 р. № 686
13	Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок виплати винагороди авторам винаходів і промислових зразків, що охороняються чинними на території України свідоцтвами СРСР»	11 липня 1994 р. № 473
14	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених)» (у редакції постанови КМУ від 27 серпня 1997 р. № 938)	10 серпня 1994 р. № 545

Продовження додатка 2

15	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання Кабінетом Міністрів України дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі) чи зареєстрованої топографії інтегральної мікросхеми»	14 січня 2004 р. № 8
16	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності» (зі змінами та доповненнями)	23 грудня 2004 р. № 1716
17	Постанова Кабінету Міністрів України «Про державну систему депонування штамів мікроорганізмів»	12 жовтня 1994 р. № 705
18	Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про спеціально уповноважені органи для визначення та контролю особливих властивостей та інших характеристик товарів» (зі змінами та доповненнями)	23 квітня 2001 р. № 149-р
19	Правила складання, подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг, затверджені наказом Державного патентного відомства України (в редакції наказу Державного патентного відомства України)	28 липня 1995 р. № 116

Продовження додатка 2

20	Положення про Перелік видових назв товарів, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України	12 грудня 2000 р. № 583
21	Правила складання, подання та проведення експертизи заявки на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару та (або) права на використання зареєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України (зі змінами та доповненнями)	17 серпня 2001 р. № 598
22	Положення про Державний реєстр України назв місць походження та географічних зазначень походження товарів і прав на використання зареєстрованих кваліфікованих зазначень походження товарів, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України (зі змінами та доповненнями)	13 грудня 2001 р. № 798
23	Положення про Державний реєстр представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), затверджене наказом Державного патентного відомства України (зі змінами та доповненнями)	30 серпня 1994 р. № 95

Продовження додатка 2

24	Порядок атестації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), затверджене наказом Міністерства освіти і науки України	25 липня 2006 р. № 556
25	Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України (зі змінами та доповненнями)	22 січня 2001 р. № 22
26	Правила розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України	15 березня 2002 р. № 197
27	Правила складання та подання заявки на промисловий зразок, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України (зі змінами та доповненнями)	18 лютого 2002 р. № 110
28	Правила розгляду заявки на промисловий зразок, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України	18 березня 2002 р. № 198
29	Правила складання, подання та розгляду заявки на реєстрацію топографії інтегральної мікросхеми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України	18 квітня 2002 р. № 260
30	Правила складання та подання заявки на сорт, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України	3 вересня 2002 р. № 249

Продовження додатка 2

31	Інструкція про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на винахід (корисну модель) та видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України (зі змінами та доповненнями)	16 липня 2001 р. № 521
32	Інструкція про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на промисловий зразок та видачу ліцензії на використання промислового зразка, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України (зі змінами та доповненнями)	3 серпня 2001 р. № 574
33	Інструкція про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстрів відомостей про передачу права власності на знак для товарів і послуг та видачу ліцензій на використання знака (міжнародного знака) для товарів і послуг, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України (зі змінами та доповненнями)	3 серпня 2001 р. № 576
34	Інструкція про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на топографію інтегральної мікросхеми затверджена наказом Міністерства освіти і науки України (зі змінами та доповненнями)	3 серпня 2001 р. № 577

Продовження додатка 2

Міжнародні конвенції, угоди та договори, що регулюють питання авторського права і суміжних прав

№	Назва міжнародно правового акта	Дата підписання	Дата набуття чинності для України
1	Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (Паризький акт)	24 липня 1971 р., Зі змінами від 2 жовтня 1979 р.	25 жовтня 1995 р.
2	Всесвітня конвенція про авторське право	6 вересня 1952 р.	27 травня 1973 р.
3	Договір ВОІВ по авторському праву	20 грудня 1996 р.	6 березня 2002 р.
4	Міжнародна конвенція про охорону прав виконавців, виробників фонограм і організації мовлення (Римська конвенція)	26 жовтня 1961 р.	12 червня 2002 р.
5	Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм (Конвенція по фонограмам)	29 жовтня 1971 р.	18 лютого 2000 р.
6	Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми	20 грудня 1996 р.	20 травня 2002 р.

Продовження додатка 2

Міжнародні конвенції, угоди та договори, що регулюють питання права промислової власності

1	Паризька конвенція про охорону промислової власності	20 березня 1883 р. Переглянута: у Брюсселі 14 грудня 1900 р., у Вашингтоні 2 червня 1911 р., у Гаазі 6 листопада 1925 р., у Лондоні 2 червня 1934 р., у Лісабоні 31 жовтня 1958 р., у Стокгольмі 14 липня 1967 р., змінена 2 жовтня 1979 р.	25 грудня 1991 р.
2	Договір про патентну кооперацію (РСТ)	19 червня 1970 р. Переглянутий 2 жовтня 1979р., 3 лютого 1984 р.	25 грудня 1991 р.
3	Договір про патентне право (PLT) та Інструкція до Договору про патентне право	1 червня 2000 р.	28 квітня 2005 р.
4	Договір про закони щодо товарних знаків (TLT)	27 жовтня 1994 р.	1 серпня 1996 р.

Продовження додатка 2

5	Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків	14 квітня 1891 р. Переглянута: у Брюсселі 14 грудня 1900 р., у Вашингтоні 2 червня 1911 р., у Гаазі 6 листопада 1925 р., у Лондоні 2 червня 1934 р., у Ніцці 15 червня 1957 р., у Стокгольмі 14 липня 1967 р., змінена 2 жовтня 1979 р.	25 грудня 1991 р.
6	Протокол до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків	28 червня 1989 р.	29 грудня 2000 р.
7	Ніццька угода про міжнародну класифікацію виробів і послуг для реєстрації знаків	15 червня 1957 р. Переглянута в Стокгольмі 14 липня 1967 р.	29 грудня 2000 р.
8	Гаазька угода про міжнародну реєстрацію промислових зразків Гаазький акт Женевський акт	6 листопада 1925 р. 28 листопада 1960 р. 2 липня 1999 р.	28 серпня 2002 р.

Закінчення додатка 2

9	Будапештський договір про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури	28 квітня 1977 р.	2 квітня 1997 р.
10	Найробський договір про охорону олімпійського символу	26 вересня 1981 р.	20 грудня 1998 р.
11	Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин Акт від 23 жовтня 1978 р. Акт від березня 1991 р.	2 грудня 1961 р. Переглянута в м. Женева 10 листопада 1972 р., 23 жовтня 1978 р. Та 19 березня 1991 р.	2 червня 1995 р. 2 серпня 2006 р.

Додаток 3

Приклади складання адміністративних протоколів

1. У випадку музичного супроводу з використанням магнітофону, музичного центру, комп'ютера, музичного апарату, музичного програвача:

Склав протокол про те, що «_»_____200_р. о __год.__хв. в приміщенні _____ за адресою:_____ з використанням (*назва технічного пристрою*) здійснювалось публічне виконання фонограм музичних творів, зокрема: (*назва твору та виконавця*) без наявності дозволу від суб'єктів авторського права та без укладення договору з Уповноваженою організацією колективного управління, що є порушенням статей 15, 33, 43, 47 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та підпадає під ознаки адміністративного правопорушення за статтею 51-2 КУпАП «Порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності»

2. У випадку музичного супроводу з використанням радіоприймача:

Склав протокол про те, що «_»_____200_р. о __год.__хв. в приміщенні _____ за адресою:_____ з використанням радіоприймача здійснювалось публічне виконання фонограм музичних творів, зокрема: (*назва твору та виконавця або частота каналу*) без наявності дозволу від суб'єктів авторського права та без укладення договору з Уповноваженою організацією колективного управління, що є порушенням статей 15, 33, 43, 47 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та підпадає під ознаки адміністративного правопорушення за статтею 51-2 КУпАП «Порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності»

Продовження додатка 3

3. У випадку музичного супроводу з використанням телевізора:

Склав протокол про те, що «_»_____200_р. о __год.__хв. в приміщенні _____ за адресою:_____ здійснювався *публічний показ відеограм* зокрема: (*назва твору(ів) або назва телеканалу*) без наявності дозволу від суб'єктів авторського права та без укладення договору з Уповноваженою організацією колективного управління, що є порушенням статей 15, 33, 43, 47 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та підпадає під ознаки адміністративного правопорушення за статтею 51-2 КУпАП «Порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності»

4. У випадку музичного супроводу з використанням відео-програвача:

Склав протокол про те, що «_»_____200_р. о __год.__хв. в приміщенні _____ за адресою:_____ здійснювався *публічна демонстрація* аудіовізуального твору: (*назва твору*) без наявності дозволу від суб'єктів авторського права, що є порушенням статей 15, 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та підпадає під ознаки адміністративного правопорушення за статтею 51-2 КУпАП «Порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності»

5. У випадку використання музичних автоматів:

Якщо музичний автомат належить установі, в якій він знаходиться, то адміністративний протокол складається на його керівника де вказується:

Склав протокол про те, що «_»_____200_р. о __год.__хв. в приміщенні _____ за адресою:_____ з використанням музичного автомату, який належить установі_____, здійснювалось *публічне виконання фонограм музичних творів*, зокрема: (*назва твору та виконавця*) без наявності дозволу від суб'єктів авторського права та без укладення договору з Уповноваженою організацією колективного управління і виявлено відтворення

Закінчення додатка 3

примірників музичних творів без наявності авторського договору що є порушенням статей 15, 33, 39, 40, 43, 47 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та підпадає під ознаки адміністративного правопорушення за статтею 51-2 КУпАП «Порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності»

Якщо музичний автомат не належить закладу, в якому він знаходиться, то адміністративний протокол складається на його керівника і на власника автомату:

На керівника закладу:

Склав протокол про те, що «_»_____200_р. о __год.__хв. в приміщенні _____ за адресою:_____ з використанням музичного автомату здійснювалось публічне виконання фонограм музичних творів, зокрема: (назва твору та виконавця) без наявності дозволу від суб'єктів авторського права та без укладення договору з Уповноваженою організацією колективного управління, що є порушенням статей 15, 33, 43, 47 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та підпадає під ознаки адміністративного правопорушення за статтею 51-2 КУпАП «Порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності»

На власника музичного автомату:

Склав протокол про те, що «_»_____200_р. о __год.__хв. в приміщенні _____ за адресою:_____ в музичному автоматі, який належить громадянину_____, виявлено примірники музичних творів, відтворення яких здійснено без наявності авторського договору що є порушенням статей 15, 33, 39, 40, Закону України «Про авторське право і суміжні права» та підпадає під ознаки адміністративного правопорушення за статтею 51-2 КУпАП «Порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності»

Список джерел інформації

Нормативно-правові акти

1. Багатосторонніх конвенцій про уникнення подвійного оподаткування виплати авторської винагороди (Мадрид 13 грудня 1979)
2. Бернская конвенция об охране литературных и художественных произведений (Парижский Акт от 24 июля 1971 года)
3. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 (Женева 06.09.52)
4. Гаазьку Угоду про Міжнародне депонування промислових зразків, (переглянута 28 листопада 1960)
5. Договір про закони щодо товарних знаків (Женева, 27.10.94)
6. Європейська конвенція про формальні вимоги до заявок на патенти (Париж, 11 грудня 1953)
7. Інструкція до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків
8. Конвенції про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм (Підписана в Женеві 29 жовтня 1971)
9. Конвенція про заснування всесвітньої організації інтелектуальної власності (підписана в Стокгольмі 14 червня 1967 року та змінена 2 жовтня 1979 року)
10. Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків (від 14.04.1891, переглянуте в Брюсселі 14 грудня 1900, у Вашингтоні 2 червня 1911, в Гаазі 6 листопада 1925, в Лондоні 2 червня 1934, в Ніцці 15 червня 1957, в Стокгольмі 14 липня 1967 і змінене 2 жовтня 1979)
11. Ніццька угода про міжнародну класифікацію виробів та послуг для реєстрації знаків (від 15 червня 1957 р., переглянута в Стокгольмі 14 липня 1967 р.)
12. Порядок розгляду заявки на винахід (корисну модель) (Наказ Держпатенту України від 29 листопада 1996 р. № 244)

13. Правила складання, подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг. Затверджено наказом Держпатенту України від 28 липня 1995 р. № 116 (в редакції наказу від 20 серпня 1997 р.)

14. Про авторське право і суміжні права (Закон України від 23.12.93 № 3792 зі змінами від 28.02.95 №75/95, 16.07.99 №998-14)

15. Про затвердження положення про авторське право в картографії (Наказ Главгеодезії та ДААСП від 26.08.97 №85/41)

16. Про затвердження положення про державний реєстр патентів і деклараційних патентів України на винаходи (Наказ Міністерства освіти та науки України № 346 від 25.07.2000)

17. Про затвердження положення про державний реєстр свідоцтв України на знаки для товарів і послуг (Наказ Міністерства освіти і науки України № 347 від 25.07.00)

18. Про затвердження положення про міжвідомчу комісію щодо погодження питань правової охорони знаків для товарів і послуг (Постанова КМУ від 14 лютого 2001 р. № 151)

19. Про затвердження положення про порядок сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, топографії інтегральних мікросхем та знаки для товарів і послуг (Постанова КМУ від 10.10.94 № 701 із змінами від 20.03.95 № 196, 16.01.96 № 98, 14.08.96 № 948, 06.04.98 № 445)

20. Про затвердження правил складання та подання заявки на видачу патенту України на винахід і корисну модель та інструкції щодо підготовки опису до патенту на винахід (корисну модель) до публікації (Наказ Держпатенту від 17.11.94 №132 із змінами від 15.01.96 №4)

21. Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів промислової власності (винаходів, корисних моделей, промислових зразків), раціоналізаторських пропозицій (Наказ Мінстату України від 24.03.95 №79)

22. Про мінімальні ставки авторської винагороди за використання творів літератури і мистецтва (Постанова КМУ від 18.11.94 №784)
23. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі (Закон України від 15.12.93 №3687-12 в ред Закону від 01.06.00 №1771)
24. Про охорону прав на зазначення походження товарів (Закон України від 16 червня 1999 року № 752-XIV)
25. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг (Закон України від 15.12.93 №3688-12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 751-XIV (751-14) від 16.06.99)
26. Про охорону прав на промислові зразки (Закон України від 15.12.93 №3688-12)
27. Про порядок надання дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі) чи запатентованого промислового зразка без згоди власника патенту, але з виплатою йому відповідної компенсації (Постанова КМУ від 29.07.94 №516 зі змінами від 06.04.98 №444)
28. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм (Закон України від 23.03.00 № 1587-III)
29. Про утворення державного департаменту інтелектуальної власності (Постанова КМУ від 4.04.2000 №601)
30. Про утворення міжвідомчого комітету з проблем захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності (Постанова КМУ від 16.02.00 №316)
31. Угода про заходи щодо попередження та припинення використання неправдивих товарних знаків та географічних зазначень (04.06.99 Минск)
32. Угода про співробітництво в галузі охорони авторського права і суміжних прав (Москва 24.09.93)

Список літератури

1. Андрощук Г. А. Патентное право: правовая защита изобретений./ Андрощук Г.А., Работягова Л.И. - К. МАУП, 1999
2. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність : підручник / В. Д. Базилевич. - К. : Знання, 2006. - 432 с.
3. Бондаренко С. В. Авторське право і суміжні права : навч. посіб. / С. В. Бондаренко. - К. : НВП, 2004. - 260 с.
4. Борохович Л. Ваша интеллектуальная собственность./ Борохович Л, Монастырская А., Трохова М. - М., Питер, 2001
5. Волинец-Руссет Э. В. Коммерческая реализация изобретений и ноу-хау/ Волинец-Руссет Э. В. - М. Юрист, 2000
6. Воробьева О. В. Экономическое и научно-техническое сотрудничество СССР с зарубежными странами: правовая охрана и использование изобретений./ Воробьева О. В. - М. Наука, 1990
7. Гаврилов Э. Судебные споры по изобретательским делам: новые аспекты/ Э. Гаврилов / Советская юстиция. - 1992. - №7-8, С.9-10.
8. Гудзенко О. Р. Правовий захист інтелектуальної власності / О. Р. Гудзенко. - Х. : Одісей, 2002.-278 с.
9. Давиденко В. В. Інтелектуальна власність в Україні / В. В. Давиденко - Х. : Право, 2001. - 256 с.
10. Жаров В. О. Інтелектуальна власність в Україні: правові аспекти набуття, здійснення та захисту прав: монографія / В. О. Жаров. - К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 1999.-378 с.
11. Заїка Ю. О. Спадкове право України: навч. посіб. / Ю. О. Заїка. - К. : Вид-во «Істина», 2005. - 216 с.
12. Інтелектуальна власність в Україні : Корисна модель / Л. І. Ніколаєнко, Г. П. Добриніна, Л. А. Меньйло, В. С. Радомський / за ред. В. Л. Петрова - К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. - 128 с.

13. Інтелектуальна власність в Україні : винахід / Л. І. Ніколаєнко, Г. П. Добриніна, Л. А. Меньйло, В. С. Радомський / за ред. В. Л. Петрова - К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. - 136 с.
14. Інтелектуальна власність в Україні : Знаки для товарів і послуг / Л. І. Ніколаєнко, Л. А. Меньйло, Л. М. Топільська, В. С. Радомський / за ред. В. Л. Петрова - К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. - 116 с.
15. Козырев А. Н. Оценка интеллектуальной собственности. Экспертное Бюро/ Козырев А. Н. - М. 1997
16. Литвин О. Студентам про інтелектуальну власність / О. Литвин, В. Пригода, І. Верба // Інтелектуальна власність. - 2005. - №3. - С.65-67.
17. Орлюк О. П. Право інтелектуальної власності : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. П. Орлюк, О. Д. Святоцький / за ред. О. П. Орлюк. - К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. - 720.
18. Петров Р. А. Право Європейського Союзу : навч. посіб. / Р. А. Петров. - К. : Вив-во «Істина», 2007. - 208 с.
19. Петров В. Л. Інтелектуальна власність в Україні: нормативно- правові акти / В. Л. Петров, О. Д. Святоцький / за ред. В. Л. Петрова. - К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. - 378 с.
20. Підпригора О. А. Право інтелектуальної власності України / Підпригора О. А., Підпригора О. О. - К. Юрінком, 1998
21. Сирота Д. М. Основні проблеми сучасного міжнародного правового регулювання суміжних прав / Д. М. Сирота // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - 2002. - вип. 35. - ч. 2. - С. 55-57.
22. Старцев О. В. Цивільне право України : підруч. / О. В. Старцев, Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova. - 2-е вид., випр. і доп. - К. : Вид-во «Істина», 2008.
23. Харитонов Є. О. Цивільні правовідносини : навч. посіб. / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova. - К. : Вид-во «Істина», 2008. - 303 с.
24. Цибульов П. М. Основи інтелектуальної власності : навч. посіб. / П. М. Цибульов. - К. : Інститут інтелектуальної власності і права, 2003. - 172 с.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
Тема 1. Суб'єкти права інтелектуальної власності	4
Тема 2. Оцінка об'єктів інтелектуальної власності як товару	5
Тема 3. Право інтелектуальної власності як товар.....	7
Тема 4. Загальна характеристика об'єктів інтелектуальної власності	8
Тема 5. Торгівельна марка	8
Тема 6. Використання вказівки походження товару. Знак походження товару ...	9
Тема 7. Ліцензійні договори	10
Тема 8. Юридична техніка складання ліцензійного договору.....	11
Тема 9. Ноу-хау та інжиніринг як об'єкти інтелектуальної власності.....	13
Тема 10. Франчайзинг	14
Тема 11. Договір купівлі-продажу об'єктів інтелектуальної власності	15
Тема 12. Загальна характеристика заявки на об'єкти інтелектуальної власності	16
Тема 13. Особливості міжнародної заявки на товарний знак як підстава міжнародної охорони товарного знаку.	18
Рекомендації.....	19
Варіанти контрольних робіт	20
Теоретичний матеріал з курсу «Розпорядження правами інтелектуальної власності та їх захист»	29
Термінологічний словник	80
ДОДАТКИ	89
Список джерел інформації.....	140

Навчальне видання

ГАРЯЄВА Ганна Михайлівна

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРАВАМИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ТА ЇХ ЗАХИСТ**

Навчально-методичний посібник

для студентів денної та заочної форм навчання
за фахом «Інтелектуальна власність»

Роботу до видання рекомендував М.Й. Заполовський

В авторській редакції

План 2015 р., поз. 137

Підп. до друку 2015 р. Формат 60×84 ¹/₁₆. Папір офісний.
Riso-друк. Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк.
Наклад 150 прим. Зам. №____Ціна договірна

Видавець і виготовлювач
Видавничий центр НТУ «ХПІ».
вул. Фрунзе, 21, м Харків, 61002
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3657 від 24.12.2009 р.

ISBN

ШТРИХ-КОД